

**UPPLANDS-BRO
KOMMUN**

Handlingar till
Trygghets- och säkerhetsutskottets
sammanträde
den 8 september 2023

**UPPLANDS-BRO
KOMMUN**

Kommunledningskontoret

Anna Gabrielson
Kommunkoordinator
Kansliheten

Anna.Gabrielson@upplands-bro.se

TJÄNSTESKRIVELSE

1 (1)

Datum	Vår beteckning	Er beteckning
2023-08-08	KS 23/0064	

Trygghets- och säkerhetsutskottet

Fastställande av dagordning

Förslag till beslut

Dagordningen godkänns.

Kommunledningskontoret

Mia Wallner

Datum

2023-08-08

Vår beteckning

KS 23/0435

Er beteckning

Kommunledningskontoret

Trygghets- och säkerhetsutskottet

Mia.Wallner@upplands-bro.se

Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2026

Förslag till beslut

Trygghets- och säkerhetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta Upplands-Bro kommuns risk- och sårbarhetsanalys för mandatperioden 2023–2026 fastställs.

Sammanfattning

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska varje kommun analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). RSA:n ska användas i planeringen och genomförandet av åtgärder för att öka kontinuiteten i den samhällsviktiga verksamheten. Arbetet med RSA är en viktig del i att stärka kommunens förmåga att förebygga, motstå och hantera olika kriser.

Kommunen ska sammanställa och rapportera resultatet av RSA:n till Länsstyrelsen senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige. RSA beslutas av kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 8 augusti 2023.
- Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2026 (populärversion)
- Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2026 (sekretess OSL 18:13)
- Bilaga 1 till risk- och sårbarhetsanalysen (sekretess OSL 18:13)

Ärendet

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska varje kommun analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten.

Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Det huvudsakliga syftet med RSA:n är att identifiera kommunens samhällsviktiga verksamhet och de kritiska beroenden som finns.

Kommunledningskontoret

Detta för att veta vad som alltid behöver fungera och kunna säkerställa funktionen. Genom att även identifiera de risker och sårbarheter som finns kan åtgärder tas fram. Åtgärderna ska förhindra att riskerna inträffar eller minimera konsekvenserna av riskerna.

Målet är att Upplands-Bro kommun ska utveckla sin krisberedskap och öka förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet under kris. RSA:n är även en av flera grundstenar i kommunens arbete med krigsorganisering.

För att nå effekt bör RSA:n implementeras i samtliga kontors verksamhetsplanering och följas upp i samband med verksamhetsuppföljningen.

Barnperspektiv

Genom att säkerställa att samhällsviktiga funktioner fungerar även vid kriser ökar tryggheten för de som bor, besöker och verkar i kommunen. Samhällsviktiga funktioner är bland annat förskolor och grundskolor, vilket leder till ökad trygghet för barn och unga.

Ida Texell

Kommundirektör

Bilagor

1. Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2026 (populärversion)

Beslut sänds till

- Samtliga kontorschefer

Risk- och sårbarhetsanalys 2023–2026

Populärversion

Antagen av XXX
KS 23/0435

UPPLANDS-BRO
KOMMUN

Sammanfattning

Kommuner och andra samhällsaktörer tar fram en risk- och sårbarhetsanalys (RSA) som en del i sitt arbete med krisberedskap. RSA:n hjälper kommunen att arbeta aktivt med att reducera risker och minska sårbarheter. Genom att arbeta med RSA kan kommunen bidra till att förbättra samhällets förmåga att förebygga, motstå och hantera kriser.

Upplands-Bro kommuns RSA har tagits fram genom workshops tillsammans med alla kontor och bolag i kommunen. Dessa är; kommunledningskontoret, kultur- och fritidskontoret, samhällsbyggnadskontoret, socialkontoret, utbildningskontoret samt AB Upplands-Brohus och Upplands-Bro Kommunfastigheter AB.

En RSA innehåller en redovisning av kommunens samhällsviktiga verksamheter, alltså verksamheter som alltid behöver fungera oavsett vad som inträffar. Dessutom tillgängliggör RSA:n kritiska beroenden vilka behövs för att kunna upprätthålla kommunens samhällsviktiga verksamhet. Kommunens RSA redogör för risker och kriser som kan påverka kommunens verksamhet. Dessutom synliggörs sårbarheter som gör kommunen mer mottaglig för kriser. Avslutningsvis presenteras åtgärder som ska minska sårbarheterna och förbättra kommunens krisberedskapsförmåga.

Detta dokument är en populärversion av Upplands-Bro kommuns RSA för 2023–2026. Målet med populärversionen är att synliggöra kommunens arbete med krisberedskap. Dessutom kommuniceras information till allmänheten om risker och kriser som kan inträffa och påverka kommunen.

Innehållsförteckning

1	Inledning	5
1.1	Syfte	5
1.2	Definitioner	6
1.3	Det skyddsvärda i samhället	7
1.4	Avgränsningar	8
1.5	Jämställdhet och RSA	8
1.6	Klimat och RSA	9
1.7	Sekretess	9
1.8	Användningsområden	9
1.9	Innehåll i en RSA	10
2	Metod för genomförandet	11
2.1	Workshops	11
2.1.1	Steg 1 – Kartlägga kommunens samhällsviktiga verksamhet och kritiska beroenden	11
2.1.2	Steg 2 – Identifiera och analysera möjliga risker och sårbarheter för kommunen	12
2.1.3	Steg 3 – Ta fram åtgärder	12
2.2	Övrigt underlag	13
2.3	Konsultstöd	13
3	Kommunen och dess geografiska område	14
3.1	Övergripande beskrivning av kommunen	14
3.1.1	Geografi	14
3.1.2	Demografi	14
3.1.3	Trafik	16
3.1.4	Vatten och avlopp	16
3.1.5	Elförsörjning	17
3.1.6	Uppvärmning	17
3.1.7	Digital utveckling	17
3.1.8	Avfall och återvinning	18
3.1.9	Livsmedel och dricksvatten	18
3.1.10	Näringsliv	19
3.1.11	Farliga verksamheter	20
3.1.12	Naturområden och skyddade områden	20

3.1.13	Forsmarks planeringszon.....	21
3.1.14	Livgardet.....	21
3.2	Kommunens organisation	22
3.2.1	Kommundirektören.....	22
3.2.2	Kommunfullmäktige.....	22
3.2.3	Kommunstyrelsen.....	22
3.2.4	Nämnder	22
3.2.5	Kontor.....	23
3.2.6	Kommunala Bolag.....	24
3.2.7	Övrig gemensam verksamhet med andra kommuner och aktörer.....	25
3.3	Krishanteringssystemet och kommunens geografiska områdesansvar	25
3.4	Kommunens ledning vid kris	26
3.4.1	Krisledningsorganisation	27
3.4.2	Krisledningsnämnd.....	27
3.4.3	Tjänsteman i beredskap (TiB)	27
4	Kommunens samhällsviktiga verksamhet och kritiska beroenden	28
4.1	Kommunens samhällsviktiga verksamhet.....	29
4.2	Kritiska beroenden	30
4.3	Konsekvenser	30
5	Risker och sårbarheter för kommunen	31
5.1	Fredstida krissituationer och risker som kan påverka verksamheten	31
5.1.1	Utvalda fredstida krissituationer.....	31
5.1.2	Risker – analys av utvalda fredstida krissituationer	32
5.2	Sårbarheter	32
6	Åtgärder.....	34

1 Inledning

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)¹ ska varje kommun analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen. Kommunen ska även analysera hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA).

Vissa av kommunens uppdrag och verksamheter är samhällsviktiga och måste alltid kunna upprätthållas oavsett vad som inträffar. RSA:n ska användas i planering och genomförande av åtgärder som syftar till att öka kontinuiteten i kommunens samhällsviktiga verksamhet. Arbetet med RSA är en viktig del i att stärka kommunens förmåga att förebygga, motstå och hantera olika kriser.

Vart fjärde år, senast den 31 oktober året efter ordinarie val till kommunfullmäktige, ska kommunen rapportera resultatet av sin RSA till länsstyrelsen. Detta dokument är en populärversion av Upplands-Bro kommuns RSA och omfattar åren 2023–2026.

1.1 Syfte

Det huvudsakliga syftet med RSA:n är att identifiera kommunens samhällsviktiga verksamhet och de kritiska beroenden som finns. Detta för att veta vad som alltid behöver fungera och kunna säkerställa funktionen. Genom att även identifiera de risker och sårbarheter som finns kan åtgärder tas fram. Åtgärderna ska förhindra att riskerna inträffar eller minimera konsekvenser av riskerna.

¹ SFS 2005:544. Lag om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Denna populärversion syftar även till att synliggöra information om Upplands-Bro kommuns arbete med krisberedskap. I dokumentet kommuniceras information om risker och kriser till allmänheten.

1.2 Definitioner

Samhällsviktig verksamhet - Verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet².

Kritiska beroenden - Beroenden som är avgörande för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fungera. Sådana beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i levererande verksamheter relativt omgående leder till reducerad funktion. Detta kan få till följd att en kris inträffar³.

Fredstida krissituation - En sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser. Enligt SOU 2021:25⁴ ersätter begreppet fredstida krissituation det tidigare använda begreppet extraordinär händelse.

² MSB (2021). *Identifiera samhällsviktig verksamhet*.

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/samhallsviktig-verksamhet/identifiera-samhallsviktig-verksamhet/> (hämtad 23-06-26).

³ MSB (u.å.). *Faller en – faller då alla? En slutredovisning från KBM:s arbete med samhällskritiska beroenden*.

<https://www.msb.se/siteassets/dokument/amnesomraden/krisberedskap-och-civilt-forsvar/stod-i-att-analysa-beroenden/faller-en---faller-da-alla.pdf> (hämtad 23-06-27).

⁴ SOU 2021:25. *Struktur för ökad motståndskraft*.

<https://www.regeringen.se/contentassets/444fe6ead7c442cba3f3d1d50c8c206e/struktur-for-okad-motstandskraft-sou-2021-25.pdf> (hämtad 23-06-26).

Risk - En sammanvägning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och de konsekvenser händelsen kan leda till⁵.

Sårbarhet - De egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för de skadliga effekterna av en händelse⁶.

Kontinuitetshantering - Planera för att upprätthålla sin verksamhet på en tolerabel nivå oavsett vilken störning den utsätts för, till exempel när personalen inte kommer till jobbet, lokalerna inte går att använda, leveranser av viktiga varor och tjänster inte når fram eller vid ett strömavbrott⁷.

1.3 Det skyddsvärda i samhället

Kärnan i det som ska värnas är samhällets skyddsvärden. Arbetet med samhällsskydd och beredskap ska bidra till såväl individens som samhällets och nationens säkerhet. De värden som ska skyddas utgår från mål formulerade av riksdagen och regeringen⁸:

Människors liv och hälsa - Fysisk och psykisk hälsa hos dem som drabbas direkt eller indirekt av en händelse. Omfattar alla människor som har Sverige som hemvist, uppehåller sig i Sverige, eller är svenska medborgare och uppehåller sig utomlands. Människor i andra länder som inte är svenska medborgare eller som inte har Sverige som hemvist omfattas i vissa fall.

⁵ Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) (u.å.) *FOI:s modell för risk- och sårbarhetsanalys (FORSA)*. <https://www.foi.se/rest-api/report/FOI-R--3288--SE> (hämtad 23-06-26).

⁶ MSB (2011). *Vägledning för risk- och sårbarhetsanalyser*.

<https://www.msb.se/ribdata/filer/pdf/25893.pdf> (hämtad 23-06-27).

⁷ MSB (2023). *Kontinuitetshantering*. <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/samhallsviktig-verksamhet/kontinuitetshantering/> (hämtad 23-06-27)

⁸ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) (2015). *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*. <https://rib.msb.se/filer/pdf/28738.pdf> (hämtad 23-06-26).

Samhällets funktionalitet - Funktionalitet och kontinuitet i det som direkt eller indirekt starkt påverkar samhällsviktig verksamhet och därmed får konsekvenser för människor, företag och andra organisationer.

Demokrati - Rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter. Omfattar människors tilltro till demokratin och rättsstaten. Även förtroende för samhällets institutioner och det politiska beslutsfattandet. Vidare omfattar demokrati ledningsförmåga på olika nivåer, samt avsaknad av korruption och rättsövergrepp.

Miljö och ekonomiska värden – Miljö omfattar mark, vatten och fysisk miljö, biologisk mångfald, värdefulla natur- och kulturmiljöer samt annat kulturarv i form av fast och lös egendom. Ekonomiska värden rör privat och offentlig lös och fast egendom samt värdet av produktion av varor och tjänster.

Nationell suveränitet - Kontroll över nationens territorium och över de politiska beslutsprocesserna i landet. Även säkrande av nationens försörjning med förnödenheter. Nationell suveränitet kan ses som en förutsättning för att kunna värna övriga värden.

1.4 Avgränsningar

Denna RSA grundar sig på insamlat material från kommunens kontor och bolag och omfattar Upplands-Bro kommuns geografiska område. Analysen inkluderar inte privata aktörer. RSA:n behandlar fredstida krissituationer och därför ingår inte scenariot höjd beredskap.

1.5 Jämställdhet och RSA

Att integrera jämställdhetsaspekter i RSA:n är en viktig del för att spegla samhället vi lever i. Det är även viktigt för att bidra till en framtida krishantering som inkluderar alla. Kvinnor, män, barn, etnicitet och människor med olika funktionsförmågor kan uppfatta och uppleva en kris på olika sätt och har även olika roller vid en kris. Därför bör jämställdhetsaspekter integreras i dels den interna processen där arbetet med RSA:n görs, dels i kommunens kommande krishanteringsarbete, såsom övningar.

1.6 Klimat och RSA

Klimatförändringar berör hela samhället och medför nya eller förändrade risker. Bland annat ställer klimatförändringarna andra krav på ny och befintlig bebyggelse samt planering av infrastruktur. Detta innebär att det finns ett behov av att integrera klimataspekten i arbetet med RSA:n.

1.7 Sekretess

Kommunens RSA har behandlats enligt så kallad ”RSA-sekretess” enligt 18:13 offentlighets- och sekretesslagen (OSL)⁹. Detta eftersom RSA:n innefattar information som skulle kunna innebära skada för kommunen, enskilda eller samhället i stort om informationen kommer ut. Ingen sekretessbelagd information inkluderas i denna populärversion.

1.8 Användningsområden

Målet är att Upplands-Bro kommun ska utveckla sin krisberedskap och öka förmågan att bedriva samhällsviktig verksamhet under kris. För att kommunens RSA ska få den effekt som analysen syftar till är det viktigt att RSA:n blir användbar. RSA:n kan bland annat användas inom följande områden:

- Inom verksamhetsplanering.
- Som beslutsunderlag för beslutsfattare och verksamhetsansvariga.
- Som underlag för kommunikation om samhällets risker till allmänheten och anställda.
- Som underlag för samhällsplanering.
- Som en grundsten i kommunens arbete med krigsorganisering.

⁹ SFS 2009:400. *Offentlighets- och sekretesslag*.

1.9 Innehåll i en RSA

En RSA ska enligt en föreskrift från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), MSBFS 2015:5¹⁰, innehålla följande delar för att uppfylla de krav som ställs:

- Beskrivning av kommunen och dess geografiska område.
- Beskrivning av arbetsprocess och metod.
- Identifierad samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område.
- Identifierade kritiska beroenden för kommunens samhällsviktiga verksamhet.
- Identifierade och analyserade risker för kommunen och kommunens geografiska område.
- Beskrivning av identifierade sårbarheter och brister i krisberedskap inom kommunen och dess geografiska område.
- Behov av åtgärder med anledning av RSA:ns resultat.

¹⁰ MSBFS 2015:4. *Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser*. <https://www.msb.se/siteassets/dokument/regler/rs/15e78831-767b-4714-9fa4-3b4fd0df92a8.pdf> (hämtad 23-06-26).

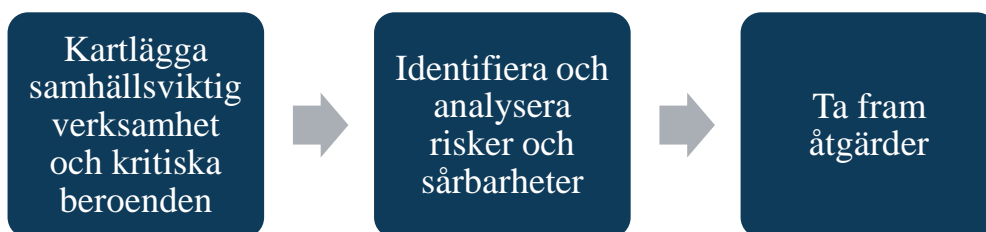
2 Metod för genomförandet

2.1 Workshops

Informationsinhämtningen till Upplands-Bro kommuns RSA har skett genom workshops med kommunens kontor och bolag. Följande verksamheter har deltagit:

- Kommunledningskontoret
- Kultur- och fritidskontoret
- Samhällsbyggnadskontoret
- Socialkontoret
- Utbildningskontoret
- AB Upplands-Brohus och Upplands-Bro Kommunfastigheter AB

Dessa workshops innehöll tre steg, se figur 1.

Figur 1: Arbetsprocess för framtagande av Upplands-Bro kommuns RSA

2.1.1 Steg 1 – Kartlägga kommunens samhällsviktiga verksamhet och kritiska beroenden

Tillsammans med representanter från de olika verksamheterna identifierades och beskrevs samtliga av deras åtaganden. Sedan identifierades vilka av dessa åtaganden som är samhällsviktiga. Därefter kartlade representanterna vilka

kritiska beroenden som finns. Därefter analyserades möjliga konsekvenser som påverkar verksamheterna och medborgare ifall verksamheten inte kan utföra sina åtaganden.

Arbetsprocess:

- 1 Kartlägg kontorens åtaganden.
- 2 Identifiera samhällsviktig verksamhet inom kommunens kontor och kommunala bolag.
- 3 Identifiera vilka kritiska beroendena som finns kopplat till verksamheten.
- 4 Identifiera vilka konsekvenser som kan uppstå om åtagandena inte kan genomföras.

2.1.2 Steg 2 – Identifiera och analysera möjliga risker och sårbarheter för kommunen

Representanterna identifierade vilka risker och kriser som kan inträffa och skapa konsekvenser för kommunen och dess geografiska område. Utifrån riskerna och kriserna, identifierades sårbarheter inom kommunen och dess geografiska område.

Arbetsprocess:

- 5 Identifiera risker och kriser som kan påverka verksamheten.
- 6 Identifiera vilka sårbarheter som finns inom kommunen.

2.1.3 Steg 3 – Ta fram åtgärder

Utifrån kartläggningen av samhällsviktiga verksamheter, dess kritiska beroenden och analysen av risker, sårbarheter och konsekvenser, har en åtgärdsplan tagits fram. Syftet med åtgärderna är att minska sårbarheter och minimera eller eliminera konsekvenserna.

Arbetsprocess:

- 7 Identifiera riskminimerande åtgärder.

2.2 Övrigt underlag

Utöver genomförda workshops har följande dokumentation använts i analysen:

- Upplands-Bro kommuns RSA 2019–2022
- Information från Upplands-Bro kommuns hemsida.
- Lagar och förordningar från Regeringen och MSB.
- Vägledning och information från MSB:s hemsida.
- Metodstöd från Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).
- Information från Försvarsmaktens hemsida.
- Statistik från Statistiska centralbyrån.

2.3 Konsultstöd

Vid framtagande av kommunens RSA med tillhörande populärversion har Upplands-Bro kommun använt sig av konsultstöd från Ramboll.

3 Kommunen och dess geografiska område

3.1 Övergripande beskrivning av kommunen

3.1.1 Geografi

Upplands-Bro kommun är belägen vid Mälarens östra strand i södra delarna av landskapet Uppland. Kommunen ligger i Stockholms län, cirka 4 mil nordväst om Stockholm. Upplands-Bro kommun angränsar till Sigtuna kommun i nordost, Upplands Väsby kommun i öster, Järfälla kommun i sydöst samt Håbo kommun i väster. Dessutom har kommunen maritima gränser till Ekerö kommun i söder samt till Enköpings kommun i väster. Upplands-Bro kommun har en totalareal om 325 kvadratkilometer varav 235 kvadratkilometer utgörs av landyta¹¹. Det finns sju tätorter i kommunen; Kungsängen, Bro, Brunna, Håbo-Tibble kyrkby, Rättarboda, Jursta samt Smidö. Se figur 2 för karta över kommunen samt dess läge i förhållande till omkringliggande kommuner.

3.1.2 Demografi

Det bor 31 853 personer i Upplands Bro kommun (2022). Kommunen har haft den näst högsta befolkningstillväxten i Sverige de tre senaste åren (om 8,1%). Kommunen beräknar att antalet medborgare kommer att fortsätta öka till omkring 37 000 personer år 2040. Medelåldern i kommunen är 38 år, femte lägst i riket. I Upplands Bro kommun är 32,4% av befolkningen födda utomlands, vilket är högre än landets genomsnitt på 20,4%. Omkring 93% av medborgarna bor i en av kommunens tätorter¹².

¹¹ Upplands-Bro kommun (2022). *Kommunfakta*. <https://www.upplands-bro.se/kommun-och-politik/kommunfakta.html> (hämtad 23-06-26).

¹² SCB (2022). <https://kommunsiffror.scb.se/?id1=0139&id2=null> (hämtad 23-06-26)

Upplands-Bro kommun

Figur 2: Karta över mark- och vattenanvändning i Upplands-Bro kommun samt omkringliggande kommuner

3.1.3 Trafik

Den mest trafikerade vägen genom Upplands-Bro kommun är motorvägen E18 som sträcker sig i väst-östlig riktning genom kommunen. Andra större vägar i kommunen innefattar väg 269 vilken löper i nord-sydlig riktning samt Enköpingsvägen som korsar kommunen i väst-östlig riktning, söder om E18. En järnväg sträcker sig i väst-östlig riktning genom kommunen, nära Enköpingsvägen. Stationer för pendeltågstrafik finns i Kungsängen och Bro. Upplands-Bro kommun ligger cirka 3 mil från Arlanda flygplats. Kommunen vill satsa på utbyggnad av hållbara trafikslag som gång- och cykeltrafik samt kollektivtrafik för att minska bilbundenheten¹³.

3.1.4 Vatten och avlopp

Kommunen ansvarar för det kommunala VA-nätet och erbjuder medborgarna ett VA-abonnemang. Omkring 90% av medborgarna är anslutna till det kommunala VA-nätet. Några hushåll får sitt vatten genom egenborrad vattenbrunn och har då eget ansvar för vattenkvalité och skötsel. För att installera en egen avloppsanläggning behövs tillstånd från kommunen. Avlopp som ligger i anslutning till kommunens VA-ledningar ska anslutas dit¹⁴.

Upplands-Bro kommun är medlem i Käppalaförbundet vilket är ett kommunalförbund som renar avloppsvatten åt elva kommuner i norra och östra Stockholm. Medlemskommunerna äger förbundet. Käppalaförbundet tar hand och renar medlemskommunernas avloppsvatten i Käppalaverket på Lidingö. Mer än en halv miljon människor och många kontor, skolor, sjukhus och

¹³ Upplands-Bro kommun (2010). *Översiktsplan för Upplands-Bro kommun*.

<https://www.upplands-bro.se/download/18.2443f7b5182433bd0cb579/1659011495575/%C3%96versiktsplan-2010.pdf> (hämtad 23-06-26).

¹⁴ Upplands-Bro kommun (2022). *Vatten och avlopp*. <https://www.upplands-bro.se/bo-bygga-och-leva-hallbart/vatten-och-avlopp.html> (hämtad 2023-06-26).

industrier får sitt vatten renat i Käppalaverket. Upplands-Bro kommun ligger i slutet av Käppalaförbundets avloppstunnel¹⁵.

3.1.5 Elförsörjning

E.ON energidistribution AB sköter elnätet i kommunen. E.ON har därför ansvar för produktion och distribution av el. E.ON är dessutom ansvariga vid eventuella elavbrott¹⁶. Flera högspänningsledningar går genom kommunen. E.ON driver en biogasanläggning och en kraftvärmeanläggning (med tillhörande transitleddning på 24,5 km) i Högbytorp, i anslutning till Ragn-Sells återvinnings- och behandlingsanläggning¹⁷.

3.1.6 Uppvärmning

E.ON energidistribution AB ansvarar för fjärrvärmen i kommunen. E.ON har därför ansvar för produktion och distribution av fjärrvärme. E.ON är dessutom ansvariga vid eventuella avbrott i fjärrvärmenätet. Varje fastighetsägare ansvarar för sin uppvärmning. Kommunen erbjuder energi- och klimatrådgivning och främjar omställningen till långsiktigt hållbara energislag¹⁸.

3.1.7 Digital utveckling

Upplands-Bro kommun har under senaste år satsat mycket på digitalisering och e-tjänster inom en rad olika områden. Kommunen hamnade i topp 3 i Sverige i utmärkelsen Sveriges digitaliseringskommun 2021. Med hjälp av digitaliseringen vill kommunen skapa en effektiv organisation med hög kvalité

¹⁵ Käppalaförbundet (u.å.). *Om Käppalaförbundet*. <https://www.kappala.se/om-kappalaforbundet/> (hämtad 23-06-26).

¹⁶ Upplands-Bro kommun (2023). *Energi och uppvärmning*. <https://www.upplands-bro.se/bo-bygga-och-leva-hallbart/energi-och-uppvarmning.html> (hämtad 23-06-26).

¹⁷ Upplands-Bro kommun (2019). *Risk- och sårbarhetsanalys 2019–2022*.

¹⁸ Upplands-Bro kommun (2023). *Energi och uppvärmning*. <https://www.upplands-bro.se/bo-bygga-och-leva-hallbart/energi-och-uppvarmning.html> (hämtad 23-06-26).

och god service. På flera platser i kommunen erbjuds gratis WiFi åt medborgarna¹⁹.

3.1.8 Avfall och återvinning

Medborgare i Upplands-Bro kommun ansluts till det kommunala abonnemanget för hämtning av hushållssopor. Även företag kan teckna ett kommunalt avfallsabonnemang. Då hämtar kommunen också företagsavfallet i form av hushållsavfall och verksamhetsavfall. I Upplands-Bro kommun finns två kretsloppscentraler, i Skällsta och Brunna, samt flera återvinningsstationer. Medborgare med eget avlopp beställer slamtömning och latrinhämtning av kommunen²⁰.

3.1.9 Livsmedel och dricksvatten

Upplands-Bro kommun utgörs till cirka 25% av jordbruksmark och det finns stora jordbruksområden som är lämpliga för odling och djuruppfödning. Kommunen har därför goda möjligheter till lokal produktion och distribution av livsmedel. Större livsmedelsbutiker hittas framför allt i Kungsängen och Bro²¹. Kommunen för register över lokaler med butiks- eller restaurangverksamhet, alltså kommersiell verksamhet som är en del av livsmedelskedjan. Kommunen ansvarar för tillsyn av verksamheterna. Detta för att säkerställa att verksamheterna följer lagkrav kring god hygien och rätt information om de livsmedel de säljer eller serverar²².

¹⁹ Upplands-Bro kommun (2022). *Digitalisering*. <https://www.upplands-bro.se/kommun-och-politik/sa-arbetar-vi-med/digitalisering.html> (hämtad 23-06-26).

²⁰ Upplands-Bro kommun (2022). *Avfall och återvinning*. <https://www.upplands-bro.se/bo-bygga-och-leva-hallbart/avfall-och-atervinning.html> (hämtad 23-06-26).

²¹ Upplands-Bro kommun (2010). *Översiktsplan för Upplands-Bro kommun*.

<https://www.upplands-bro.se/download/18.2443f7b5182433bd0cb579/1659011495575/%C3%96versiktsplan-2010.pdf> (hämtad 23-06-26).

²² Upplands-Bro kommun (2023). *Livsmedelsverksamhet*. <https://www.upplands-bro.se/foretagare-och-naringsliv/tillstands--och-tillsynsguider/livsmedelsverksamhet.html#h-Kommunenslivsmedelskontroll> (hämtad 23-06-26).

Upplands-Bro kommun har inga egna dricksvattenverk och är därför medlem i kommunförbundet Norrvatten. Norrvatten tjänar 14 medlemskommuner med närmare 700 000 medborgare, flera stora sjukhus samt Arlanda flygplats. Det kommunala dricksvattnet kommer från Mälaren och renas i Görvälverket i Järfälla. Norrvatten äger även högvattenreservoaren i Tibble med tillhörande huvudledning²³.

Nödsvattenförsörjning innebär leverans av vatten utanför det ordinarie ledningsnätet, till exempel med tankbilar. Upplands-Bro kommun har en nödsvattenplan som ingår i VA-enhetens krisberedskapsplan.

3.1.10 Näringsliv

I kommunen finns fler än 3 000 företag. 97% av företagen är små med färre än 50 anställda och 90% har färre än 10 anställda²⁴. Några stora e-handels och livsmedelsföretag har däremot hundratals anställda, till exempel COOP Logistik i Bro.

Flera av kommunens företag bedriver verksamhet inom till exempel e-handel, hantverk, lantbruk och bygg²⁵. På grund av sitt geografiska läge med närhet till Stockholm vid motorvägen E18, är kommunen attraktiv för logistikföretag. För några år sedan färdigställdes Brunna Logistikpark, en stor lagerpark i Kungsängen nära E18. Ragn-Sells AB bedriver en av världens modernaste kretsloppsanläggningar i Högbytorp utanför Bro. Här hanteras mer än 1 400 000 ton avfall årligen och mellan 200–300 lastbilar anländer hit varje dag med material som ska sorteras och behandlas²⁶.

²³ Norrvatten (u.å.). <https://www.norrvatten.se/om-norrvatten/> (hämtad 23-06-26).

²⁴ Upplands-Bro kommun (2022). *Näringslivsfakta*. <https://www.upplands-bro.se/foretagare-och-naringsliv/naringslivsfakta.html> (hämtad 23-06-26).

²⁵ Upplands-Bro kommun (2019). *Risk- och sårbarhetsanalys 2019–2022*.

²⁶ Ragn-Sells (u.å.). <https://www.ragnsells.se/om-oss/foretagsfakta/affarsomraden/treatment-detox/hogbytorp/> (hämtad 23-06-26).

Upplands-Bro kommun vill verka för att utveckla företagandet på glesbygden, till exempel på gårdsbutiker eller genom lägerverksamhet. Upplands-Bro kommun rankades till plats 47 av Sveriges 290 kommuner i Svenskt Näringslivs mätning av bästa företagsklimat (2022). Stockholms Handelskammare anger att kommunen hade tredje bäst tillväxt under 2020 av kommuner i Stockholms län. Kommunen har dessutom en stark besöksnäring, framför allt på grund av naturnära konferensanläggningar samt en blomstrande sportnäring inom hästsport och golf²⁷.

3.1.11 Farliga verksamheter

Det finns fyra verksamheter i kommunen som är så kallade Sevesoanläggningar, alltså verksamheter klassade som farliga²⁸:

- Austin Sverige AB distribuerar produkter för sprängning.
- Forcit Sweden AB har ett mellanlager för distribution och försäljning av civila sprängämnen i Bro.
- Fresenius Kabi AB tillverkar intravenösa näringslösningar (en ingrediens till läkemedel) i sin anläggning i Brunna.
- Sand och grus AB Jehander genomför sprängning av berg vid bergtäkten Jehander Bro.

3.1.12 Naturområden och skyddade områden

I Upplands-Bro kommun finns stora skogar. I kommunen finns 13 mil stränder och inom kommungränsen ryms nästan 50 öar i Mälarens skärgård. I Upplands-Bro kommun finns många fina friluftsområden som erbjuder möjligheter till rekreation i form av vandring, cykling, badplatser och fiske. Det finns tio naturreservat i kommunen, till exempel Frölunda naturreservat i sydost, Rösaringsåsens naturreservat i sydväst och Lejongdals naturreservat i kommunens centrala delar. Naturreservaten erbjuder en rik flora och ett stort

²⁷ Upplands-Bro kommun (2022). *Näringslivsfakta*. <https://www.upplands-bro.se/foretagare-och-naringsliv/naringslivsfakta.html> (hämtad 23-06-26).

²⁸ Upplands-Bro kommun (2019). *Risk- och sårbarhetsanalys 2019–2022*.

fågel- och djurliv²⁹. Därtill finns det två vattenskyddsområden i kommunen, Östra Mälarens vattenskyddsområde samt Leran 1:3 vattenskyddsområde³⁰.

3.1.13 Forsmarks planeringszon

Områden kring Sveriges kärnkraftverk är indelat i två beredskapszoner, en inre och en yttre beredskapszon. Runt dessa löper en planeringszon som sträcker sig cirka 25 till 100 kilometer från kärnkraftverket. Denna zonindelning är en del av beredskapsplaneringen från och med den 1 juli 2022. Planeringszonen runt Forsmarks kärnkraftverk omfattar i Stockholms län följande kommuner; Norrtälje, Sigtuna, Upplands-Bro, Upplands Väsby, Vallentuna och Österåker. Länsstyrelsen, med stöd av expertmyndigheter, kan fatta beslut om olika åtgärder för att skydda allmänheten vid en kärnteknisk olycka³¹.

3.1.14 Livgardet

Livgardets ledning finns i Kungsängen. Här finns Livbataljonen som försvarar viktiga byggnader och anläggningar i Stockholm vid kris och krig. Vid Livgardet finns Försvarsmaktens militärpolis enhet och militärpolisbataljon. Här finns även insatsförbandet, 13:e säkerhetsbataljonen, som arbetar med att upptäcka, motverka och bekämpa olika typer av säkerhetshot samt 12:e motoriserade skyttebataljonen, som är specialiserat på strid i skog och stadsmiljö. Vid Livgardet finns även en internationell utbildningsenhet som förbereder civil och militär personal inför att tjänstgöra utomlands. På Livgardet finns dessutom Swedint, Försvarsmaktens internationella utbildningscentrum, där polis, militära och civila organisationer från olika länder lär sig att samarbeta i fredsbevarande operationer³².

²⁹ Upplands-Bro kommun (2023). *Natur*. <https://www.upplands-bro.se/uppleva-och-gora/natur.html> (hämtad 23-06-26).

³⁰ Upplands-Bro kommun (2019). *Risk- och sårbarhetsanalys 2019–2022*.

³¹ Länsstyrelsen Stockholm (2023). <https://www.lansstyrelsen.se/stockholm/om-oss/pressrum/nyheter/nyheter---stockholm/2022-07-04-stockholmskommuner-del-av-planeringszonen-runt-forsmarks-karnkraftverk.html> (hämtad 2023-06-26).

³² Försvarsmakten (2022). *Livgardet*. <https://www.forsvarsmakten.se/sv/organisation/livgardet/> (hämtad 2023-06-26).

3.2 Kommunens organisation

3.2.1 Kommundirektören

Kommundirektören är kommunens högsta tjänsteman.

3.2.2 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ och beslutar bland annat om mål, avgifter, budget och skatt. Ledamöterna väljs av kommunens medborgare vart fjärde år. I Upplands-Bro kommun består kommunfullmäktige av 41 ledamöter och 26 ersättare³³.

3.2.3 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen har också uppsikt över nämnderna samt verksamheten i kommunala bolag.

Kommunstyrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som kan finnas i lag och förordning.

3.2.4 Nämnder

Kommunernas nämnder har politiskt ansvar för specifika delar av kommunens verksamhet. I Upplands-Bro kommun finns bygg- och miljönämnden, gymnasie- och arbetslivsnämnden, fastighetsnämnden, krisledningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden, tekniska nämnden, utbildningsnämnden, valnämnden samt äldre- och omsorgsnämnden.

³³ Upplands-Bro kommun (2023). *Kommunfullmäktige*. <https://www.upplands-bro.se/kommun-och-politik/politik-och-demokrati/kommunfullmaktige.html> (hämtad 23-06-26).

Kommunen har en gemensam nämnd för familjerättsliga frågor tillsammans med Järfälla kommun³⁴.

3.2.5 Kontor

För varje nämnd finns ett kontor med tjänstepersoner vilka arbetar inom nämndens beslutade område. Arbetet i Upplands-Bro kommun är uppdelat på fem kontor där tjänstemännen ansvarar för och driver den kommunala verksamheten³⁵.

Kommunledningskontoret styrs av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Kommundirektören är högst ansvarig för kontorets verksamhet. Kommunledningskontoret är ansvarig för den övergripande utvecklingen av kommunens verksamhet. Kontoret driver kommunens utveckling och tar fram regler och policys. Kommunledningskontoret är uppdelat i fem olika avdelningar; ekonomiavdelningen, kommunikationsavdelningen, personalavdelningen, administrationsavdelningen samt strategiavdelningen.

Utbildningskontoret styrs av gymnasie- och arbetslivsnämnden samt utbildningsnämnden. Utbildningskontoret arbetar för att säkerställa välfungerande förskolor, grundskolor och gymnasieutbildningar i kommunen. Kontoret ansvarar även för att elever får bra mat och stöd i skolan. Därtill har kontoret ansvar för kommunens vuxenutbildning.

Socialkontoret arbete styrs av socialnämnden samt äldre- och omsorgsnämnden. Socialkontoret ansvarar för stöd och omsorg inom kommunen. Kontorets arbete är till stor del styrt av socialtjänstlagen (SOL), lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt hälso- och

³⁴ Upplands-Bro kommun (2023). *Nämnder*. <https://www.upplands-bro.se/kommun-och-politik/politik-och-demokrati/namnder.html> (hämtad 23-06-26).

³⁵ Upplands-Bro kommun (2023). *Kommunens organisation (kontoren)*. <https://www.upplands-bro.se/kommun-och-politik/organisation-och-styrning/kommunens-organisation-kontoren.html> (hämtad 23-06-26).

sjukvårdslagen (HSL). Socialkontoret ansvarar till exempel för omsorg om äldre och människor med funktionsnedsättningar, ekonomiskt bistånd, familjerådgivning samt insatser till flyktingar.

Samhällsbyggnadskontorets arbete styrs av kommunstyrelsen, bygg- och miljönämnden, tekniska nämnden och fastighetsnämnden.

Samhällsbyggnadskontoret arbetar med processen kring samhällsplanering, till exempel exploatering och detaljplaner. Vidare handlägger kontoret bygglov, miljö- och livsmedelsfrågor samt tar hand om natur, gator och torg i kommunen. Kontoret har även ansvar för frågor gällande avfall, vatten- och avloppsverksamhet.

Kultur- och fritidskontorets arbete styrs av kultur- och fritidsnämnden.

Kulturkontoret arbetar till exempel med kommunens bibliotek, idrottsplatser, simhall, badstränder, kulturskola och program för kultur. Därtill ansvarar kontoret för kommunens fritidsgårdar. Kultur- och fritidskontoret har även ett nära samarbete med kommunens föreningsliv.

3.2.6 Kommunala Bolag

Upplands-Bro kommun äger bolaget Upplands-Bro Kommunföretag AB.

Upplands-Bro Kommunföretag AB har två dotterbolag, **AB Upplands-Brohus** och **Upplands-Bro kommunfastigheter AB**. Moderföretaget ansvarar för samverkan mellan dotterbolagen samt styr och följer upp dotterbolagens verksamheter. AB Upplands-Brohus är ett allmännyttigt bostadsföretag och hyr ut lägenheter, butiker och lokaler. Bolaget förvaltar systerföretaget Upplands-Bro kommunfastigheter AB vilka äger kommunens verksamhetslokaler, till exempel skolor, förskolor och kontor³⁶.

³⁶ Upplands-Bro kommun (2023). *Kommunala bolag*. <https://www.upplands-bro.se/kommun-och-politik/organisation-och-styrning/kommunala-bolag.html> (hämtad 23-06-26).

3.2.7 Övrig gemensam verksamhet med andra kommuner och aktörer
Kommunalförbundet Brandkåren Attunda är ett kommunalförbund som ansvarar för räddningstjänst och olycksförebyggande åtgärder i sex kommuner. Dessa kommuner är Järfälla, Knivsta, Sigtuna, Sollentuna, Upplands-Bro samt Upplands Väsby³⁷.

Samverkan Stockholmsregionen (SSR) består sedan 2015 av ett fyrtiotal samverkansaktörer i Stockholmsregionen. SSR ansvarar för samlad hantering av störningar och krissituationer i Stockholms län. På grund av etablerad samverkan genom SSR kan åtgärder och kommunikation koordineras så att krishanteringen blir så effektiv som möjligt. I SSR deltar länets alla 26 kommuner, Region Stockholm, Länsstyrelsen Stockholm, Mellersta militärregionen, Kustbevakningen, Polisen, SOS Alarm, Trafikverket, räddningstjänsten och Stockholms hamnar³⁸. Chefer och medarbetare på flera nivåer i organisationerna är engagerade i SSR. Arbetet sker i nära samarbete med MSB.

Stockholm Business Alliance (SBA) uppgift är att attrahera utländska investeringar till Stockholmsregionen. I SBA ingår 55 kommuner i åtta län³⁹. SBA arbetar framför allt med internationell marknadsföring, investeringsfrämjande och näringslivsservice/NKI.

3.3 Krishanteringssystemet och kommunens geografiska områdesansvar

Det finns tre grundprinciper i det svenska krishanteringssystemet, vilka är;

³⁷ Brandkåren Attunda (2020). *Vårt uppdrag*. <https://www.brandkaren-attunda.se/om-oss/vart-uppdrag/> (hämtad 23-07-03).

³⁸ Samverkan Stockholmsregionen (SSR) (u.å.). *Samverkan Stockholmsregionen (SSR)*. <https://www.samverkanstockholmsregionen.se/> (hämtad 23-07-03).

³⁹ Stockholm Business Alliance (SBA) (u.å.). *Stockholm Business Alliance*. <https://stockholmbusinessalliance.se/> (hämtad 23-07-03).

- **Ansvarsprincipen**, som innebär att den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har motsvarande ansvar vid kriser
- **Likhetsprincipen**, som innebär att en verksamhets organisation och lokalisering vid kriser ska så långt som möjligt överensstämma med normala förhållanden, samt
- **Närhetsprincipen**, som innebär att en kris ska hanteras där den inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga.

En annan grundläggande del i det svenska krishanteringssystemet är det geografiska områdesansvaret. Vid fredstida krissituationer har;

- Kommuner ett geografiskt områdesansvar på lokal nivå.
- Länsstyrelser har ett geografiskt områdesansvar på regional nivå.
- Regeringen har ett geografiskt områdesansvar på nationell nivå.

Det geografiska områdesansvaret innebär bland annat att de vid en kris ska se till att samordningen fungerar mellan de inblandade aktörerna på lokal, regional, respektive nationell nivå. Det ska alltid finnas en aktör som är ansvarig för att de olika organisationer som är inblandade i krishanteringen inom ett visst geografiskt område är samordnade vid en kris. Vidare behåller varje organisation sitt ansvar under en kris och ingen annan tar över ansvaret. Det innebär att kommunen har ansvar innanför kommunens gränser. Kommunens förmåga att hantera en kris på lokal nivå utgör således en avgörande grund för Sveriges beredskap⁴⁰.

3.4 Kommunens ledning vid kris

Hur krisledningen och krisarbetet i kommunen är organiserad och bemannad styrs av den aktuella krisens omfattning och allvarlighetsgrad.

⁴⁰ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) (2015). *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*. <https://rib.msb.se/filer/pdf/28738.pdf> (hämtad 23-06-26).

3.4.1 Krisledningsorganisation

Kommundirektören leder kommunens krisledningsorganisation. Till stöd för kommundirektören organiseras krisledningsorganisation utifrån krisens art och omfattning samt tillbuds stående ledningsresurser. Krisledningsorganisationens uppgift är att leda kommunens operativa arbete. I krisledningsorganisationen ingår de funktioner som kommundirektören bedömer som nödvändiga.

3.4.2 Krisledningsnämnd

Kommunens krisledningsnämnd kan träda i funktion vid en kris. Nämndens ordförande avgör när en sådan händelse föreligger samt när nämnden ska inkallas. För krisledningsnämnden i Upplands-Bro kommun har ett särskilt reglemente fastställts av kommunfullmäktige⁴¹. Krisledningsnämnden ska bara hantera fredstida krissituationer och har således ingen uppgift att fullgöra under höjd beredskap. Under sådana förhållanden ligger ledningsansvaret på kommunstyrelsen enligt vad som sägs i 3 kap. 2 § LEH.

3.4.3 Tjänsteman i beredskap (TiB)

Kommunen har alltid funktionen TiB aktiverad för att snabbt kunna hantera uppkomna kriser. En av kommunens medarbetare har jour under kvällar, nätter och helger för att snabbt kunna agera och koordinera verksamhet. Om något allvarligt inträffar tar TiB emot information, bedömer hur det påverkar kommunen och förmedlar informationen vidare till berörda verksamheter. TiB kan även samla och initiera kommunens centrala krisledning till dess att annan tar över. Syftet med TiB är att säkerställa kommunens tillgänglighet och få en effektiv krishantering⁴².

⁴¹ UBKFS 2023:29. *Reglemente för krisledningsnämnden.*

⁴² Upplands-Bro kommun (2023). *Krisberedskap och civilt försvar.* <https://www.upplands-bro.se/kommun-och-politik/tryggt-och-sakert-samhalle/krisberedskap-och-civilt-forsvar.html> (hämtad 23-06-26).

4 Kommunens samhällsviktiga verksamhet och kritiska beroenden

Vårt samhälle måste fungera även vid olyckor, kriser eller krig. För att kunna upprätthålla samhällets funktionalitet oavsett vilken händelse som inträffar är vissa verksamheter viktigare än andra – de är samhällsviktiga. Med samhällsviktig verksamhet avses verksamhet, tjänst eller infrastruktur som upprätthåller eller säkerställer samhällsfunktioner som är nödvändiga för samhällets grundläggande behov, värden eller säkerhet. Samhällsviktig verksamhet bedrivs av ett stort antal aktörer, offentliga såväl som privata. Det är sällan som all verksamhet inom en organisation eller företag är samhällsviktig. Det är upp till varje organisation och företag att analysera vilka delar av verksamheten som måste fungera vid en kris⁴³.

Att skydda grundläggande behov, värden och säkerhet är ett av Sveriges nationella mål för krisberedskap⁴⁴. Grundläggande behov handlar om behov som behövs för att överleva, till exempel, mat, vatten, värme, vård, omsorg och kommunikation. Värden ska i denna kontext tolkas som det vi som samhälle värdesätter mest och tycker är viktigast att skydda, så som människors liv och

⁴³ MSB (2021). *Identifiera samhällsviktig verksamhet*.

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/samhallsviktig-verksamhet/identifiera-samhallsviktig-verksamhet/> (hämtad 23-06-26).

⁴⁴ Regeringen (u.å.). *Mål för krisberedskap*. <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/krisberedskap/mal-for-krisberedskap/> (hämtad 23-06-26).

hälsa, samhällets funktionalitet, demokrati, rättssäkerhet samt mänskliga fri- och rättigheter, miljö, ekonomiska värden samt vår nationella suveränitet. Säkerhet handlar om vår nationella säkerhet och suveränitet samt att värna om fred, vår demokrati och frihet⁴⁵.

De resurser som verksamheten behöver för att kunna fungera kallas kritiska beroenden. Dessa beroenden karaktäriseras av att ett bortfall eller en störning i leverans relativt omgående leder till störningar, som kan få till följd att verksamhet inte fungerar. Kommunen behöver identifiera vilka de kritiska beroendena är för att kunna skapa reservlösningar eller ta fram åtgärder för att säkerställa att den samhällsviktiga verksamheten fungerar i alla lägen. Reservlösningarna kan möjliggöra att åtagandet kan fortsätta att utföras i viss utsträckning trots att beroendet inte finns tillgängligt. En uthållig och robust verksamhet kännetecknas av att den kan ersätta och fortsätta fungera trots att ett beroende fallit bort. Ett kritiskt beroende kan vara internt eller externt. Vissa beroenden finns både internt och externt. Interna kritiska beroenden finns inom kommunens rådighet medan externa kritiska beroenden ligger utanför kommunens rådighet⁴⁶.

Tillsammans med kontorens och bolagens representanter identifierades och beskrevs verksamheternas åtaganden. Därefter identifierades den samhällsviktiga verksamheten och kritiska beroenden. Avslutningsvis diskuterades konsekvenser som kan inträffa om verksamheterna inte kan upprätthållas.

4.1 Kommunens samhällsviktiga verksamhet

Den samhällsviktiga verksamheten inom Upplands-Bro kommuns ansvarsområde finns inom flera sektorer. Vissa tillhandahålls av kommunens

⁴⁵ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) (2015). *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*. <https://rib.msb.se/filer/pdf/28738.pdf> (hämtad 23-06-26).

⁴⁶ Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) (u.å.) *FOI:s modell för risk- och sårbarhetsanalys (FORSA)*. <https://www.foi.se/rest-api/report/FOI-R--3288--SE> (hämtad 23-06-26).

kontor eller bolag, till exempel hemtjänst och skola. Andra tjänster tillhandahålls via privata företag, till exempel produktion och distribution av el och fjärrvärme.

Samtliga av kommunens kontor och bolag har identifierat flertalet verksamheter som de bedömer som samhällsviktiga. Vissa kontor har fler samhällsviktiga verksamheter, andra färre. Genom att identifiera sina samhällsviktiga verksamheter vet Upplands-Bro kommun vad som alltid behöver fungera, oavsett vilken störning som inträffar.

4.2 Kritiska beroenden

Under workshops har samtliga kontor och bolag i Upplands-Bro kommun identifierat sina kritiska beroenden. Dessa behövs för att kunna upprätthålla kommunens samhällsviktiga verksamhet. Vissa beroenden finns internt, som personal och fordon. Andra beroenden finns externt, som el och internet.

4.3 Konsekvenser

Om kommunens samhällsviktiga verksamhet inte fungerar blir det konsekvenser. Samhällets skyddsvärden påverkas och det kan bli svårt att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och upprätthålla en nödvändig försörjning. Konsekvenserna som uppstår kan drabba både den egna verksamheten, kommunens medborgare eller miljön. Åtgärder som kommunens RSA innehåller är framtagna för att minska eller förhindra att konsekvenserna inträffar.

5 Risker och sårbarheter för kommunen

Efter att ha identifierat kommunens samhällsviktiga verksamhet samt kritiska beroenden, identifierades och analyserades risker och sårbarheter för kommunen och dess geografiska område.

5.1 Fredstida krissituationer och risker som kan påverka verksamheten

En fredstida krissituation är en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser. Det finns en mängd olika händelser som kan inträffa och påverka verksamheterna negativt.

I de workshops som har genomförts risker och kriser identifierats, som kan påverka verksamheten negativt. Upplands-Bro kommun valde sedan ut 10 kriser som tydligast framkom under workshops. De tio utvalda kriserna analyserades och ligger till grund för de åtgärder som kommunen tagit fram.

5.1.1 Utvalda fredstida krissituationer

Kommunen har analyserat följande kriser. Kriserna anges utan inbördes ordning.

- 1 Långvarigt elbortfall
- 2 Cyberattacker
- 3 Antagonistiska hot som bombhot, terrorattacker och skjutningar
- 4 Naturrelaterade händelser som storm, snöstorm, ras, skred, översvämningar, värmebölja, torka och skogsbrand
- 5 Större olyckor
- 6 Pandemi
- 7 Störningar i livsmedelsförsörjning inkl. dricksvattenförsörjning

- 8 Kärnkraftsolycka
- 9 Störningar i avloppshantering
- 10 Bränsle- och materialbrist

5.1.2 Risker – analys av utvalda fredstida krissituationer

Med risk menas en sammanvägning av sannolikheten för att en händelse ska inträffa och de konsekvenser händelsen kan leda till. Upplands-Bro kommun har analyserat de utvalda fredstida krissituationerna och tilldelat ett värde för varje risk. Riskerna fick ett värde för sannolikhet och ett värde för konsekvens. Skalan som användes var 1–4. I kommunens RSA angavs riskerna i matrisen som visas nedan.

Konsekvens	4. Allvarlig				
	3. Betydande				
	2. Måttlig				
	1. Försumbar				
Sannolikhet	1. Låg/ Osannolik	2. Medel- hög/Möjlig	3. Hög/ Sannolik	4. Mycket hög/Säker	

5.2 Sårbarheter

Med sårbarhet menas de egenskaper eller förhållanden som gör ett samhälle, ett system, eller egendom mottagligt för skadliga effekter av en kris. Syftet med att identifiera sårbarheter och brister i krisberedskapen är att hitta utvecklingsområden för att stärka förmågan att hålla de samhällsviktiga verksamheterna i drift under kriser.

Upplands-Bro kommun har identifierat och analyserat kommunens sårbarheter vilka också ligger till grund för de åtgärder som kommunen tagit fram. Sårbarheter kan både röra de kritiska beroendena och riskerna som identifierats. De kan även vara kopplade till kommunens övergripande krisberedskapsarbete eller mer generellt i organisationen.

6 Åtgärder

Upplands-Bro kommun arbetar kontinuerligt med att utvärdera och förbättra kommunens verksamheter och viktiga stödverksamheter som de samhällsviktiga verksamheterna är beroende av. Upplands-Bro kommun har sedan föregående RSA (2019–2022) genomfört åtgärder som bedöms bidra till att reducera sårbarheter i kommunen.

Respektive kontor och bolag har under arbetet med denna RSA identifierat nya åtgärder inom de områden som verksamheterna uppvisar sårbarheter eller brister. Åtgärder har sammanställts med information kring vem som har ansvaret för att genomföra åtgärden.

De åtgärder som Upplands-Bro kommun sammanställt kan ha som mål att minska sannolikheten eller konsekvenserna för de risker som analyserats. Vissa åtgärder har formulerats för att säkerställa kritiska beroenden. Kommunens åtgärder blir därför också ett sätt att minimera sårbarheterna som identifierats. Åtgärder kan både vara av högre detaljgrad och syfta till att förbättra detaljer inom en specifik samhällsviktig verksamhet, eller vara av mer övergripande karaktär. Åtgärdernas främsta syfte är att öka kommunens krisberedskapsförmåga.

Kommunledningskontoret

Mia Wallner

Kommunledningskontoret

Mia.Wallner@upplands-bro.se

Datum	Vår beteckning	Er beteckning
2023-08-09	KS 23/0437	

Trygghets- och säkerhetsutskottet

Riktlinjer för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2023–2026

Förslag till beslut

Trygghets- och säkerhetsutskottet föreslår kommunstyrelsen besluta Riktlinjer för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2023–2026 antas.

Sammanfattning

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska Sveriges kommuner och regioner ha en planering för vilka åtgärder som ska genomföras under mandatperioden, vilka uppgifter som är prioriterade och vad som ska uppnås.

I överenskommelserna ”Överenskommelse om kommuners arbete med krisberedskap” samt ”Överenskommelse om kommuners arbete med civilt försvar” framgår tydligt vilka uppgifter kommunen ska prioritera kopplat till den ersättning som betalas ut årligen. Riktlinjerna beslutas av kommunfullmäktige.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 9 augusti 2023
- Riktlinjer för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2023-2026
- Överenskommelse om kommuners arbete med krisberedskap
- Överenskommelse om kommuners arbete med civilt försvar

Ärendet

I överenskommelserna ”Överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap” samt ”Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar” mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), framgår det att kommunerna ska ta fram ett styrdokument för kommuners arbete med krisberedskap. Utifrån rådande omvärldsläge har Upplands-Bro kommun valt att även väva in civilt försvar i riktlinjerna.

Kommunledningskontoret

Styrdokumentet (riktlinjerna) ska utgå från de behov av åtgärder som identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys som genomförts i kommunen under perioden mars- maj 2023.

Styrdokumentet beskriver vad kommunen avser med krisberedskap och civilt försvar, hur kommunen ska arbeta och prioritera i dessa frågor samt vad som ska uppnås genom arbetet. Det vill säga att förebygga och öka förmågan att hantera såväl samhällsstörningar som allvarliga och extraordinära händelser, samt kompetenshöjning gällande totalförsvar och grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet.

Kommunen genomför åtgärder utifrån den planering som fastställts i styrdokumentet enligt *Överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap* samt *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar*.

Barnperspektiv

En god planering och beredskap inom krisberedskap och civilt försvar medför ett tryggare och säkrare samhälle för alla målgrupper, bland annat barn och unga.

Ida Texell

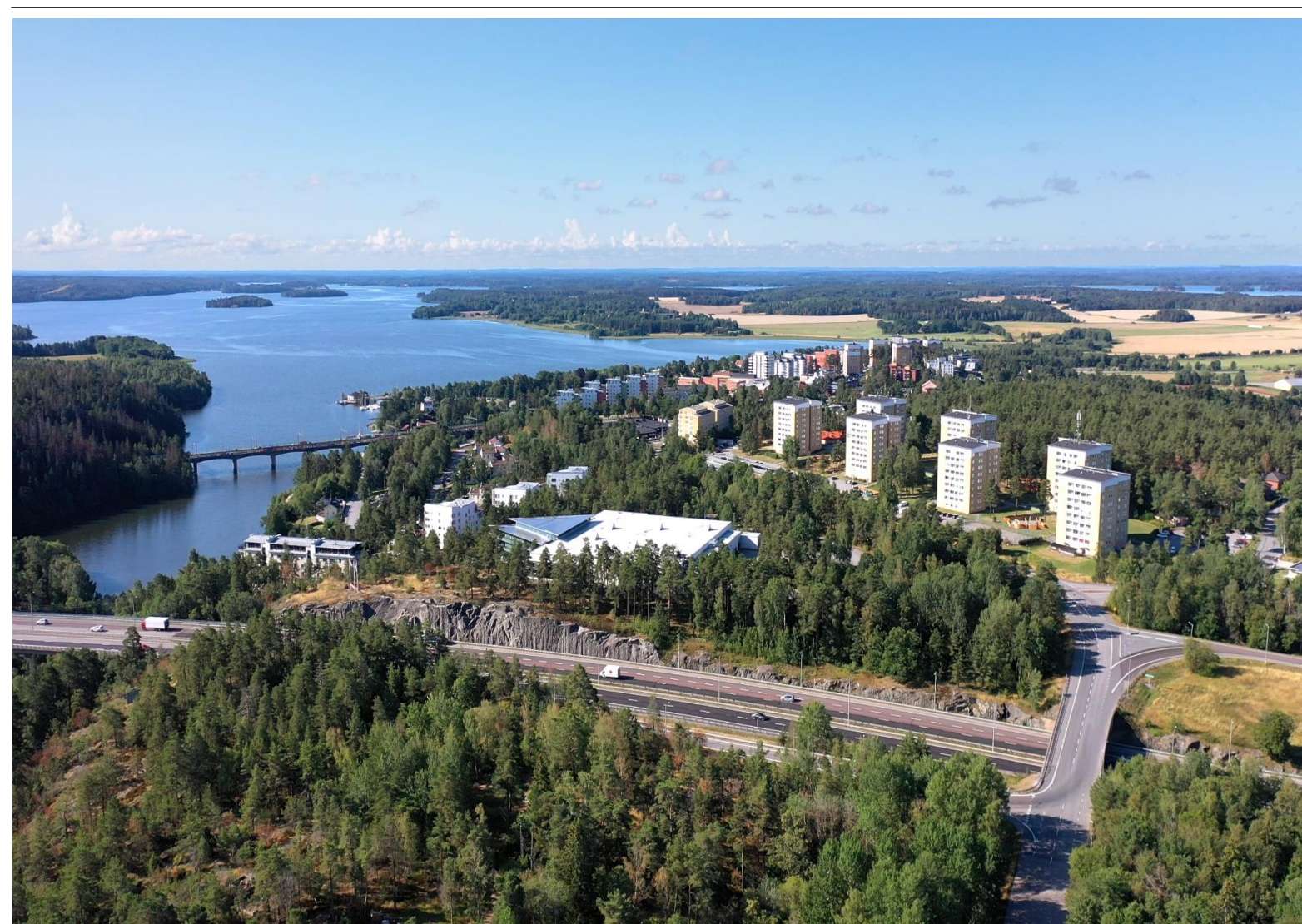
Kommundirektör

Bilagor

1. Riktlinjer för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2023–2026
2. Överenskommelse om kommuners arbete med krisberedskap
3. Överenskommelse om kommuners arbete med civilt försvar

Beslut sänds till

- Samtliga kontorschefer

Riktlinjer för kommunens arbete med krisberedskap och civilt försvar 2023–2026

Antagen av XX
KS 23/0437

UPPLANDS-BRO
KOMMUN

Innehållsförteckning

1	Inledning	4
2	Utgångspunkter	5
2.1	Totalförsvaret	6
2.1.1	Krisberedskap	6
2.1.2	Civilt försvar	6
3	Syfte och mål	7
4	Krisberedskap	8
4.1	Det svenska krishanteringssystemet	8
4.1.1	Mål för krisberedskapen	9
4.1.2	Tre grundprinciper	9
4.2	Risk- och sårbarhetsanalys	10
4.2.1	Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys	10
4.3	Planering för hantering av extraordinära händelser	12
4.4	Kommunens ambitioner i arbetet med geografiskt områdesansvar	12
4.5	Förstärkningsresurser	13
4.6	Finansiering	13
5	Totalförsvaret	14
5.1	Dimensionering totalförsvaret	14
5.2	Kommunens uppgifter inför och vid höjd beredskap	14
5.3	Förstärkningsresurser	15
5.4	Finansiering	16
6	Prioriterade uppgifter	16
6.1	Krisberedskap	16
6.1.1	Risk- och sårbarhetsanalys	16
6.1.2	Planering	16
6.1.3	Geografiskt områdesansvar	18
6.1.4	Utbildning och övning	18
6.1.5	Rapportering	18
6.1.6	Trygghetspunkter	19
6.2	Civilt försvar	19
6.2.1	Kompetenshöjning	19

6.2.2	Grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet	20
6.3	Krigsorganisation och dess bemanning.....	21
6.4	Övriga uppgifter	22
6.4.1	Lokal ledningsförmåga/ledningsansvar	22
6.4.2	Ledningsplats.....	22
6.4.3	Geografiskt områdesansvar	22
6.4.4	Informationssäkerhet	24
6.4.5	Signalskydd	24
7	Riktlinjen	24
7.1	Ersätter befintligt dokument.....	24
7.2	Förvaltning och revidering.....	25

1 Inledning

På grund av Ryssland rasar ett storskaligt krig i Europa. Krigets verkningar är inte begränsade till Ukraina. Därför har förutsättningarna för svensk säkerhetspolitik förändrats i grunden. Ryssland anser sig sedan lång tid tillbaka vara i konflikt med hela västvärlden. Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina samt Kinas ökade territoriella anspråk visar att konflikter om territorier med militära medel återigen är en realitet. Som en följd av detta genomgår svensk säkerhetspolitik den största förändringen i modern tid.¹

Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller ytterligare hot om sådana kan komma att användas mot Sverige. Den antagonistiska hotbilden mot Sverige är bred och blir alltmer komplex. Hoten inkluderar bland annat otillbörlig informationspåverkan, desinformation, påverkansoperationer, cyberangrepp, illegal underrättelseinhämtning, terrorism och sabotage, hot mot kritisk infrastruktur och utnyttjande av ekonomiska beroenden.

Försvarsberedningen anser att Sveriges vitala nationella säkerhetsintresse är att hävda vårt lands självständighet, suveränitet och territoriella integritet.

Inre och yttre säkerhet är två av statens kärnuppgifter. Arbetet för att värna Sveriges säkerhet är samtidigt en uppgift för hela samhället.

Försvarsberedningen anser att den nationella totalförsvarsförmågan över tid, med utgångspunkt i Sveriges kommande medlemskap i NATO, ska inriktas mot att försvara Sverige och allierade mot väpnade angrepp, vilket också stärker Sveriges förmåga att hantera andra kriser.

¹ Allvarstid. Försvarsberedningens säkerhetspolitiska rapport 2023. (regeringen.se)

2 Utgångspunkter

Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Det civila försvaret och krisberedskapen ska förstärka varandra i gemensamma processer för samordning, planering och förberedelser. Den yttersta krisen, det vill säga ett väpnat angrepp, är dimensionerande för den civila beredskapen.

Den 10 december 2015 fattade regeringen beslut om att återuppta uppbyggnaden av totalförsvaret². Sedan dess har flertalet statliga aktörer och kommuner bedrivit en aktiv planering inom området. Regeringen har även gett ett antal uppdrag till bevakningsansvariga myndigheter i syfte att stärka landets totalförsvarsförmåga. I Riksdagens beslut om den fortsatta inriktningen för totalförsvaret 2021–2025³ betonas särskilt vikten av arbetet med att stärka det civila försvaret. I propositionen gör Regeringen bedömningen att ett väpnat angrepp inte kan uteslutas. Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret bör, enligt propositionen, vara att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under del av denna tid.

Enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska kommunen kunna genomföra sin prioriterade verksamhet även vid störningar, allvarliga händelser och extraordinära händelser och höjd beredskap. För att kunna göra detta behöver Upplands-Bro kommun en god och väl avvägd beredskap.

I *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* och *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* finns grundläggande prioriteringar för kommuners åtaganden för att höja sin beredskap.

² Regeringsbeslut 11:16, 2015-12-10

³ Totalförsvaret 2021 - 2025 (regeringen.se)

2.1 Totalförsvaret

Totalförsvaret består av militärt och civilt försvar. Det militära försvaret bedrivs av Försvarsmakten med tillhörande myndigheter. Civilt försvar är därmed *inte* en organisation utan den verksamhet som ansvariga aktörer genomför i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer då beredskapen höjs. Verksamheten bedrivs av statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata företag och frivilligorganisationer.

2.1.1 Krisberedskap

För att fullgöra kommunens åtaganden enligt LEH och annan lagstiftning måste kommunen kontinuerligt bedriva ett grundläggande arbete med krisberedskap. Den förmåga som byggs upp för att hantera extraordinära händelser ska även vara användbar och kunna nyttjas vid händelser som inte är att betrakta som extraordinära.

Upplands-Bro kommuns krisberedskap i fredstid ska utgöra den plattform som kommunens civilförsvarförmåga ska bygga på kopplat till återuppbyggnaden av det civila försvaret.

2.1.2 Civilt försvar

Civilt försvar är den civila verksamhet som myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, det civila samhället och enskilda med flera vidtar för att förbereda Sverige för krig. Det civila försvaret ska även bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fredstid såsom pandemier och cyberattacker, liksom effekter av klimatförändringar såsom skogsbränder och översvämningar. I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder. Under höjd beredskap, och ytterst krig, utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla målet för Sveriges civila försvar.

3 Syfte och mål

Det civila försvaret ska stärka samhällets samlade förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar såväl i fred som i krig. I fredstid är det civila försvaret den verksamhet som genomförs i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer då beredskapen höjs, kommunens krisberedskap.

Försvarsberedningens rapport⁴ konstaterar vidare att det civila försvaret omfattar all den samhällsverksamhet som måste fungera under höjd beredskap och krig. Enligt kommunöverenskommelse mellan MSB och SKR ska alla kommuner fortsätta arbetet avseende de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap så att de på sikt kan fullgöra sin uppgift inom totalförsvaret i händelse av krigsfara och krig.⁵

I regeringens försvarspolitiska inriktning 2020⁶ fastställdes ett antal uppgifter och mål som den civila delen av totalförsvaret syftar till att åstadkomma i händelse av höjd beredskap. Målet för det civila försvaret ska vara att ha förmåga att:

- Värna civilbefolkningen,
- Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- Upprätthålla en nödvändig försörjning,
- Bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld,

⁴ Motståndskraft - Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021–2025 (Ds 2017:66) s.84

⁵ Förlängda överenskommelser om civilt försvar och krisberedskap | SKR

⁶ Totalförsvaret 2021 - 2025 s.89

- Upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan,
- Bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, och
- Med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Syftet med riktlinjerna är att skapa en strategisk inriktning för arbetet med civil beredskap. Prioriterade uppgifter för Upplands-Bro kommun under perioden 2023–2026 är främst:

- Risk- och sårbarhetsanalys
- Ledningsförmåga
- Kompetenshöjning gällande totalförsvar
- Säkerhetsskydd
- Krigsorganisation och dess bemanning
- Beredskapsplanering
- Geografiskt områdesansvar

4 Krisberedskap

4.1 Det svenska krishanteringssystemet

Krisberedskap syftar både till att minska sårbarheten och genom planering skapa en förmåga att kunna hantera samhällsstörningar i fredstid. Förmågan under höjd beredskap och krig bygger till stor del på en välfungerande verksamhet i fredstid.

Samhällets krisberedskap ska därför planeras med utgångspunkt från den normala verksamhet som bedrivs i vardagen. Genom att analysera vad som kan påverka den egna verksamheten och vidta förebyggande och förberedande åtgärder ökar möjligheterna att fortsatt bedriva samhällsviktig verksamhet trots allvarliga störningar.

4.1.1 Mål för krisberedskapen

De av regeringen angivna målen⁷ för krisberedskapen är att:

- Minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet
- Värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

4.1.2 Tre grundprinciper

Ansvarsprincipen

Den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden gör det också vid en kris. I ansvaret ligger även att samverka och samordna sig med andra aktörer för att samhällets samlade resurser ska kunna tillvaratas och användas effektivt.

Närhetsprincipen

En kris hanteras där den inträffar, av de närmast berörda och ansvariga.

Likhetsprincipen

Under en kris bör organisation och arbetssätt så långt som möjligt bygga på det som gäller under normala förhållanden.

⁷ Mål för krisberedskap - Regeringen.se

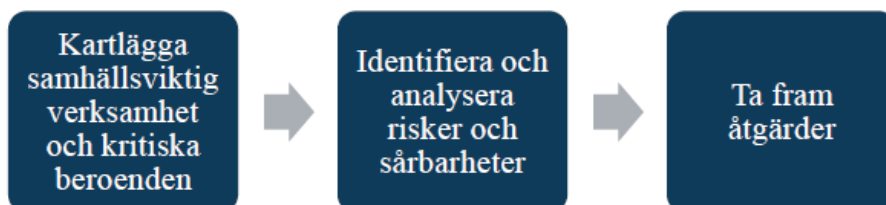
4.2 Risk- och sårbarhetsanalys

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) ska varje kommun analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). RSA:n ska användas i planeringen och genomförandet av åtgärder för att öka kontinuiteten i den samhällsviktiga verksamheten. Arbetet med RSA är en viktig del i att stärka kommunens förmåga att förebygga, motstå och hantera olika kriser.

4.2.1 Kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys

Arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen ska avse det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation samt berörda kommunala bolag och tas fram genom workshops.

Underlaget tas fram enligt följande steg:

Figur 1: Arbetsprocess för framtagande av Upplands-Bro kommuns RSA

Steg 1 – Kartlägga kommunens samhällsviktiga verksamhet och kritiska beroenden

Arbetsprocess:

- Kartlägga kontorens åtaganden.

- Identifiera samhällsviktig verksamhet inom kommunens kontor och kommunala bolag.
- Identifiera vilka kritiska beroenden som finns kopplat till verksamheten.
- Identifiera vilka konsekvenser som kan uppstå om åtagandena inte kan genomföras.

Steg 2 – Identifiera och analysera möjliga risker och sårbarheter för kommunen

Arbetsprocess:

- Identifiera risker och kriser som kan påverka verksamheten.
- Identifiera vilka sårbarheter som finns inom kommunen.

Steg 3 – Ta fram åtgärder

Arbetsprocess:

- Identifiera riskminimerande åtgärder.

Uppföljning

Kommunen ska under mandatperioden arbeta kontinuerligt med risk- och sårbarhetsarbetet. Arbetet ska ligga i linje med kommunens planerings- och uppföljningsprocess.

Kommunstyrelsen ansvarar för att en regelbunden kommunövergripande uppföljning sker och att den rapporteras till Länsstyrelsen senast den 15 februari varje år.

4.3 Planering för hantering av extraordinära händelser

Målet för kommunen vid en extraordinär händelse är att all samhällsviktig verksamhet som inte tål avbrott ska kunna upprätthållas i tillräcklig omfattning för att skador på människor, egendom och miljö ska minimeras och/eller elimineras, oavsett vilken störning som inträffat.

Kommunens krisledningsorganisation ska vid en extraordinär händelse vara i funktion inom två timmar oavsett när händelsen inträffar.

Krisledningsorganisationen ska vara i funktion så länge behov finns eller tills ordinarie verksamhet kan ta över ledningsansvaret.

En korrekt och ändamålsriktad information till de personer som bor, vistas eller verkar i kommunen ska kunna ges inom en timme från att krisledningsorganisationen har trätt i funktion, och därefter ska information ges med jämna mellanrum tills händelsen är avslutad ⁸.

4.4 Kommunens ambitioner i arbetet med geografiskt områdesansvar

Upplands-Bro kommun ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att:

- Ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- Under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktning- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- Verka för att information till allmänheten, vid en extraordinär händelse, samordnas.

⁸ Se kommunens diarium: KS 23/0455

- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med relevanta aktörer inom det geografiska områdesansvaret.
- Säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning.

Det geografiska områdesansvaret medför att Upplands-Bro kommun under en samhällsstörning och extraordinär händelse har tre samtidiga uppgifter:

1. Att leda egen organisation
2. Att utöva sitt geografiska områdesansvar
3. Att kunna delta när Länsstyrelsen utövar sitt geografiska områdesansvar på regional nivå.

4.5 Förstärkningsresurser

I kommunen finns Frivilliga resursgruppen (FRG) med engagerade medlemmar. FRG involveras i förberedande åtgärder och under aktiva kriser.

4.6 Finansiering

Utifrån de tre principerna: Ansvarsprincipen, Närhetsprincipen och Likhetsprincipen ska arbetet med krisberedskap och civilt försvar primärt finansieras inom ramen för verksamheternas ram- eller verksamhetsbudget.

Kommunen tilldelas även statliga medel⁹ genom fördelningsprinciper som baseras på medborgarantal samt grundbelopp.

⁹ Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019–2022

5 Totalförsvar

5.1 Dimensionering totalförsvaret

För att kunna bedriva ett gott arbete med krisberedskap och civilt försvar måste det finnas faktorer att basera respektive dimensionera analyser och åtgärder utifrån. En sådan faktor är tid. Vid ett väpnat angrepp utgår försvarsplaneringen från att Sverige behöver planera för att kunna hantera en säkerhetspolitisk kris under minst tre månader¹⁰, vilket innebär svåra störningar, gråzonsproblematik och krigshandlingar på svensk mark. *Länsstyrelsens Stockholms inriktning är att målbilden för all verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap och krig därför behöver vara att ha beredskap för att klara av att bedriva sin verksamhet helt avskärmat under sju dygn, det vill säga utan inkommande leveranser och utan tillgång till vanliga tjänster såsom telekommunikationer, el och andra system.* Därefter att klara av att bedriva sin verksamhet på skälig nivå under allvarligt störda förhållanden under en period om tre månader. Att uppnå detta kommer att ta tid, resurser och kräva prioriteringar. Länsstyrelsens har förväntningar på att dessa tidsförhållanden ska vara dimensionerande i samtliga aktörers beredskapsförberedande arbete från och med nu. Med detta avses såväl ordinarie krisberedskapsarbete som civilt försvar.

5.2 Kommunens uppgifter inför och vid höjd beredskap

Samhällsviktig verksamhet ska vara uthållig och robust, men vid krig och krigsfara kan belastningen på samhället bli högre än vad krisberedskapen är dimensionerad för att hantera. Vid höjd beredskap kan aktörer inom totalförsvaret öka eller säkra tillgången till resurser i form av personal, utrustning och transportkapacitet genom bland annat krigsorganisering,

¹⁰ Motståndskraft - Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021–2025, s.161

förfogande och ransonering. För detta krävs planering, utbildning och övning. Det geografiska områdesansvaret innebär också att kommunen ansvarar för planering av utrymning inom sitt geografiska område, men utifrån närhets-, likhets-, och ansvarsprincipen kan fler samhällsaktörer bli involverade. Under höjd beredskap – skärpt och högsta beredskap – ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av totalförsvaret som kommunen ska bedriva (enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap). Vid högsta beredskap ska berörda kommuner övergå till krigsorganisation (enligt Förordning (2015:1053) om totalförsvaret och höjd beredskap 12 §).

Det finns vissa grundläggande skillnader mellan krisberedskap och civilt försvar. Civilt försvar medför ett skyddsbehov som inte normalt sett återfinns inom krisberedskapen, bestående av till exempel skyddsrum. Därutöver kan regeringen vid hot om krigsfara eller om det råder krig i vårt närområde fatta beslut om att det råder höjd beredskap, vilket innebär att lagar som är vilande i fredstid träder i kraft, och att samhället ställs om för att landet ska fungera i krig. Vidare så kan möjligheterna att få stöd från andra samhällsaktörer, regioner eller länder vara försämrade, därför att störningarna kan vara spridda över större delar av landet och drabba fler. Därför måste kommuner, regioner och centrala myndigheter planera för att bygga upp förmågan att under en tid klara att upprätthålla nödvändiga funktioner på egen hand och med de resurser som finns på plats i den egna organisationen. Dessutom tillkommer uppgifter i form av att stödja Försvarsmakten. Den enskilda medborgaren behöver motsvarande sätt bygga upp en bättre förmåga att klara sig vid störningar under en tid utan stöd från samhället.

5.3 Förstärkningsresurser

Frivilliga resursgruppen (FRG) har hittills involverats i krisberedskapsarbetet. Kommunen bör tillsammans med dem ta ett samlat grepp om var och hur de kan bli en framtida förstärkning inom kommunens krigsorganisation.

5.4 Finansiering

Utifrån de tre principerna: Ansvarsprincipen, Närhetsprincipen och Likhetsprincipen ska arbetet med krisberedskap och civilt försvar primärt finansieras inom ramen för verksamheternas ram- eller verksamhetsbudget.

Kommunen tilldelas även statliga medel¹¹ genom fördelningsprinciper som baseras på medborgarantal samt grundbelopp.

6 Prioriterade uppgifter

6.1 Krisberedskap

6.1.1 Risk- och sårbarhetsanalys

Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i framtid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (i enlighet med 2 kap. 1 § LEH), och rapporteras till länsstyrelsen senast den 31 oktober vid mandatperiodens början.

Arbetet genomfördes våren 2023¹².

6.1.2 Planering

Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod:

- Fastställa en plan för hur kommunen ska hantera extraordinära händelser (1 kap. 1 § LEH)¹³.

¹¹ Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar

¹² Se kommunens diarium: KS 23/0435

¹³ Se kommunens diarium: KS 23/0455

- Kommunfullmäktige ska anta reglemente för krisledningsnämnden¹⁴.
- Kommunstyrelsen ska i en instruktion fastställa hur kommundirektören ska leda förvaltningen under kommunstyrelsen. Instruktionen ska också fastställa kommundirektörens övriga uppgifter (7 kap. 2 § kommunallag)¹⁵.

Upplands-Bro kommun ska under mandatperioden arbeta med följande, före, under och efter en samhällsstörning:

Före en samhällsstörning

- Genomföra risk- och sårbarhetsanalyser – en inventering av vilka tänkbara risker som finns i kommunens verksamheter och vad dessa kan få för konsekvenser.
- Ta fram kontorsvisa åtgärdsplaner – för att minska de identifierade riskerna och dess konsekvenser kopplat till risk- och sårbarhetsanalysen.
- Utbilda- och öva krisorganisationen regelbundet för att säkerställa roller, ansvar och kompetens.

Under en samhällsstörning

När en extraordinär händelse inträffar ska de planer för krishantering och kriskommunikation som finns framtagna tas i bruk. Den eller de kontor/verksamheter som är berörda sammankallar en stab. I det fall krisen är för komplex för att hanteras av tjänstemän ska kommunens krisledningsnämnd sammankallas.

¹⁴ Se kommunens diarium: KS 23/0277

¹⁵ Se kommunens diarium: KS 23/0152

Efter en samhällsstörning

När en krissituation bedöms avslutad ska kommunens hantering av situationen utvärderas för att säkerställa rätt hantering, effektivisering och utvecklingsmöjligheter.

6.1.3 Geografiskt områdesansvar

Det geografiska områdesansvaret framgår av LEH och är preciserat i *Överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap*. I överenskommelsen anges bland annat att kommunen ska kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF), som är en del av gemensamma grunder för samverkan och ledning¹⁶, på lokal nivå.

I uppgiften ligger också att samordna information till allmänheten under sådana händelser.

6.1.4 Utbildning och övning

Kommunen ska ansvara för att förtroendevalda och anställda får den utbildning och övning som behövs för att kunna säkerställa kommunens uppgifter vid inträffande av en extraordinär händelse eller höjd beredskap¹⁷.

6.1.5 Rapportering

Kommunen ska hålla den myndighet (Länsstyrelsen i Stockholms län) som regeringen bestämmer informerad om risker, sårbarheter och åtgärder som framkommit i analyser, samt förberedelser inför en extraordinär händelse och läget vid en inträffad händelse.

¹⁶ Överenskommelse om kommunernas arbete om krisberedskap, s.12

¹⁷ Se kommunens diarium: KS 23/0456

6.1.6 Trygghetspunkter

En trygghetspunkt är en tillfällig mötesplats som sätts upp vid händelse av kris. Trygghetspunkterna kan aktiveras för att ta emot mindre eller större grupper i behov av information och hjälp när det är omfattande störningar i samhällets funktioner, exempelvis strömbortfall eller vattenavbrott.

Upplands-Bro kommun har sex (6) utpekade trygghetspunkter:

- Kulturhuset
- Ekhammarskolans aula
- Hagnäshallen
- Brohuset
- Fotbollshallen i Bro
- Tibblegården

Kommunen behöver fortsätta arbetet med inventering och kommunikering av trygghetspunkter för att säkerställa förankring hos såväl tjänstemän som medborgare.

6.2 Civilt försvar

6.2.1 Kompetenshöjning

Förtroendevalda och tjänstemän i Upplands-Bro kommun behöver ha grundläggande kunskap om de författningar och arbetsätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig. Det är angeläget att kunskapen om totalförsvaret ökar bland nyckelbefattningar i organisationen.

Nyckelpersoner¹⁸ i kommunens organisation ska under mandatperioden ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvaret.

¹⁸ Med nyckelpersoner avses minst kommunstyrelse, kommunledning/krisorganisation

6.2.2 Grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet

Säkerhetsskydd

Arbetet med beredskapsförberedelser inom det civila försvaret skapar behov av ett utökat och stärkt arbete med säkerhetsskydd. Säkerhetsskydd handlar om att skydda verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten. Upplands-Bro kommun ska vidta nödvändiga förberedelser för att i arbetet med beredskapsförberedelser, enligt 3 kap. 1–5¹⁹ § LEH på ett säkert sätt kunna hantera frågor som är av vikt för Sveriges säkerhet.

Säkerhetsskyddslagens (2018:585)²⁰ bestämmelser ska vara vägledande i kommunens arbete med säkerhetsskydd.

Kommunen ska:

- Ha en säkerhetsskyddschef. Funktionen finns på kommunledningskontoret och är direkt underställd kommundirektören.
- Etablera rutiner och materiel (säkerhetsskåp m.m.) för att kunna hantera uppgifter som omfattas av sekretess och som rör Sveriges säkerhet utan att de röjs, ändras eller förstörs.
- Etablera en process för säkerhetsskyddsanalys samt kontinuerligt analysera prioriterade delar av kommunens verksamhet.
- Etablera en säkerhetsskyddsorganisation inom kommunkoncernen under ledning av kommunens säkerhetsskyddschef.

¹⁹ Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap | Sveriges riksdag (riksdagen.se), 3 kap. 1–5 §

²⁰ Säkerhetsskyddslag (2018:585) | Sveriges riksdag (riksdagen.se)

Beredskapsplanering

6.3 Krigsorganisation och dess bemanning

En krigsorganisation är en annorlunda organisation än den fredstida. Vissa verksamheter kan behöva slås samman, vissa verksamheter ska utföras i större utsträckning än idag, andra verksamheter ska minska eller kanske bli helt vilande. Helt nya arbetsuppgifter tillkommer. En kommuns uppgifter i krig styrs av ett omfattande och komplext lagrum som kräver fördjupning i hur en kommuns olika verksamheter berörs.

Kommuner och regioner ska vid höjd beredskap, enligt 7 § lagen (1992:1403)²¹ om totalförsvar och höjd beredskap, vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållanden ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret. Kommuner ska enligt, 4 § FEH²², ha de planer som behövs för att kunna upprätthålla sin verksamhet under höjd beredskap. Planerna ska innehålla uppgifter om den verksamhet som ska bedrivas under höjd beredskap med information om bland annat krigsorganisation och vilken personal som ska tjänstgöra i organisationen.

Upplands-Bro kommun ska därför fortsätta sin planering avseende kommunens uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska även omfatta den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap samt dess krigsorganisation och bemanning.

²¹ Lag om ändring i lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap | Svensk författningssamling (svenskforsattningssamling.se), 7 §

²² Förordning om ändring i förordningen (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, 4 §

6.4 Övriga uppgifter

6.4.1 Lokal ledningsförmåga/ledningsansvar

Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen²³ för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.

- Upplands-Bro kommun ska utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.
- Kommunen ska inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.

6.4.2 Ledningsplats

Många aktörer har redan idag krav på sig att kunna hantera extraordinära händelser från robusta ledningsplatser. För kommuner ska det till exempel finnas lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan vid samhällsstörningar. Detta ger goda förutsättningar att kunna leda även vid störda förhållanden.

Upplands-Bro kommun bör se över den lokal som är utpekad som alternativ ledningsplats, i det arbetet ingår även planering för teknisk utrustning.

6.4.3 Geografiskt områdesansvar

Kommuners geografiska områdesansvar²⁴ innebär att kommunstyrelsen under höjd beredskap ska verka för att den verksamhet som bedrivs av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten. Upplands-Bro kommun bör informera lokala berörda aktörer

²³ Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, 3 kap. 2 §

²⁴ Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, 3 kap. 4 §

om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå.

En stor del av de resurser som behövs i totalförsvaret ägs av näringslivet. Kommunen behöver stärka den privat-offentliga samverkan mellan aktörer som har betydelse för totalförsvaret. Detta gäller framförallt aktörer som är verksamma i något av de sju områden (sektorer) som är prioriterade av särskild betydelse för totalförvarsplaneringen:

- Energi
- Livsmedel
- Transporter
- Hälso- och sjukvård
- Kommunikation
- Finansiella system
- Skydd och säkerhet

Vidare ska Upplands-Bro kommun under höjd beredskap²⁵ hålla Länsstyrelsen i Stockholms län informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte, SIGNE.

Kommunen ska även i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och lägesbilder.

²⁵ Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, 3 kap. 5 §

6.4.4 Informationssäkerhet

Alla aktörer med en roll i totalförsvaret ska arbeta systematiskt med informationssäkerhet, något som ska genomsyra hela organisationen²⁶. Informationssäkerhet innebär att skydda information utifrån krav på konfidentialitet, riktighet, tillgänglighet och spårbarhet. Ett första steg är att identifiera vilken viktig information som finns i organisationen och därefter ta fram handlingsplaner för att säkerställa kritiska informationssystem och korrekt hantering av känslig information. Detta arbete sker bland annat genom säkerhetskyddsanalys.

6.4.5 Signalskydd

Till skillnad från det bredare greppet informationssäkerhet handlar signalskydd om åtgärder som förhindrar att obehöriga får insyn i och kan påverka telekommunikations- och IT-system. Upplands-Bro kommun kommer införa SIGNE, ett signalskyddssystem.

Införandet kommer ske successivt med utbildning och tilldelning av teknisk utrustning. Systemet kommer att kunna hantera lägsta graden av sekretess (begränsat hemlig). Kommunens förmåga att hantera högre grad av sekretess behöver framöver utvecklas.

7 Riktlinjen

7.1 Ersätter befintligt dokument

Detta dokument ersätter KS 19/0589 ”Riktlinjer för arbetet med krisberedskap och civilt försvar i Upplands-Bro”, antagen 2020-02-12.

²⁶ Informations-säkerhetspolicy (upplands-bro.se)

7.2 Förvaltning och revidering

Det sker en fortlöpande utveckling inom totalförsvarsplaneringen. Detta innebär att såväl omfattning, lagstiftning och allmänna riktlinjer sannolikt kommer att förändras under mandatperioden, varvid kommunen behöver vara flexibel och anpassningsbar.

Säkerhet- och beredskapsenheten ansvarar för att omvärldsbevaka och följa utvecklingen inom totalförsvaret, därtill behöver samtliga berörda kontor ta i beaktande totalförsvarets krav i sin planering.

Detta dokument kommer sannolikt att behöva uppdateras i takt med nationella beslut och regionala planeringsförutsättningar. Kommunstyrelsen ansvarar för att förvalta dokumentet, vilket innebär att säkerställa tillämpning, uppföljning och revidering vid behov.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Sveriges
Kommuner
och Regioner

1 (16)

Diariernr
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar

2018-2020 med revideringar till
och med 2023

Diariernr
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

Innehållsförteckning

1. Överenskommelse	3
1.1 Målbild	5
1.2 Ersättning.....	6
1.3 Myndigheternas stöd till kommunerna	7
1.4 Kristidsverksamhet	7
2. Prioriterade uppgifter	8
2.1 Kompetenshöjning gällande totalförsvaret	8
2.2 Grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet	8
2.3 Krigsorganisation och dess bemanning	9
3. Övriga uppgifter	11
3.1 Ledningsansvar	11
3.2 Geografiskt områdesansvar	12
3.3 Rapportering.....	12
Bilaga 1 – Ersättning	14
Bilaga 2 - Uppföljning	15

Diariernr
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

1. Överenskommelse

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) överenskommer om åtagande i avsnitt 1-3, inklusive bilagorna, vilka reglerar ersättning och preciserar uppgifter och därtill kopplat stöd för kommunernas arbete med civilt försvar under perioden 2018-2020 med revideringar till och med 2023. Åtgärderna ska påbörjas och i vissa fall genomföras under perioden till och med 31 december 2023.

Kommunerna, länsstyrelserna¹ och MSB ska arbeta tillsammans för att öka samhällets robusthet och beredskap på lokal nivå. Även andra statliga myndigheter som Säkerhetspolisen och Försvarsmakten bidrar i arbetet. En god beredskapsutveckling ska bygga på ett nära samarbete mellan staten, SKR samt kommunerna.

Uppgifterna utgår från:

- lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).
- förordningen (2006:637) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH).

Grunden för arbetet med civilt försvar i kommunerna är arbetet med krisberedskap. *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* är ett komplement till *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap*. Även om *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* är ett komplement till *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* hanteras överenskommelserna fristående när det gäller ersättningar. Åtagande som inte uppfyllts i en av överenskommelserna ska inte påverka ersättningen i den andra överenskommelsen.

Överenskommelsen utesluter inte arbete med andra åtgärder avseende förberedelser för och verksamhet under höjd beredskap (civilt försvar) enligt LEH. Denna överenskommelse reglerar de förberedelser som kommunen ska vidta inför höjd beredskap. Överenskommelsen reglerar inte förhållanden mellan stat och kommun vid höjd beredskap. Detta förhållande regleras enligt lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap med tillhörande förordning.

Denna överenskommelse gäller från 1 januari 2023 och tillsvidare men kan justeras eller sägas upp, dock tidigast från och med 2024.

¹ MSB tecknar särskild överenskommelse med länsstyrelserna som reglerar ersättning för stöd till kommunerna enligt bland annat denna överenskommelse.

Diariernr
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

Justering och uppsägning kan också ske om det föranleds av ändring eller upphävande av LEH eller FEH. Vid uppsägning eller ändring av överenskommelsen ska detta ske i samordning med eventuella övergångsbestämmelser i lag och förordning.

Stockholm den 17 januari 2023

Stockholm den 27 januari 2023

Charlotte Petri Gornitzka
Generaldirektör MSB

Palle Lundberg
Verkställande direktör SKR

Diariern
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

1.1 Målbild

Inriktningen i propositionen 2020/21:30 Totalförsvaret 2021-2025 innebär bland annat att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Det kan inte heller uteslutas att militära maktmedel eller hot om sådana kan komma att användas mot Sverige. Sverige blir oundvikligen påverkat om en säkerhetspolitisk kris eller väpnad konflikt uppstår i Sveriges närområde. Rysslands förnyade aggression mot Ukraina har påverkat Sverige i stor omfattning. Utöver Sveriges omfattande materiella stöd till Ukraina har den säkerhetspolitiska situationen även fått konsekvensen att Sverige ansökt om medlemskap i Nato.

Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret är fortsatt att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och i Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under del av denna tid.

Målet för det civila försvaret ska från och med 2021 vara att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- upprätthålla en nödvändig försörjning,
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld,
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan,
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, och
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Civilt försvar är den civila verksamhet som myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, det civila samhället samt enskilda med flera vidtar för att förbereda Sverige för krig. Det civila försvaret ska även bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fredstid såsom pandemier och cyberattacker, liksom effekter av klimatförändringar såsom skogsbränder och översvämningar. I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder. Under höjd beredskap och krig utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla målet för civilt försvar.

Alla kommuner ska fortsätta arbetet med de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser) så att de på sikt kan fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret under höjd beredskap.

Diariern
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

Prioriterade uppgifter för kommunerna under perioden² är:

- Kompetenshöjning gällande totalförsvaret
- Grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet
- Krigsorganisation och dess bemanning

Arbetet med de prioriterade uppgifterna kompetenshöjning gällande totalförsvaret och grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet ska vara genomförda senast 2023-12-31. Arbetet med framtagande av krigsorganisation och dess bemanning ska vara påbörjat men behöver inte vara avslutat till 2023-12-31.

Statens förväntningar på kommunens arbete ska stå i paritet med den ersättning som kommunen erhåller.

1.2 Ersättning

De ekonomiska medlen fördelas på ett sådant sätt att alla kommuner kan fortsätta arbetet med beredskapsförberedelser. En del av de ekonomiska medlen styrs till kommuner som ligger i eller i anslutning till militärstrategiskt viktiga områden.

Kommunerna är placerade i två kategorier:

Kategori 1: Kommuner som ligger i eller i anslutning till militärstrategiskt viktiga geografiska områden i händelse av en säkerhetspolitisk kris eller krig

Kategori 2: Övriga kommuner

Kommuner i kategori 1, som erhåller en högre ersättning, ska hålla ett högre tempo i arbetet med beredskapsförberedelser utifrån de prioriterade uppgifterna. Kommunerna i kategori 1 bör också under perioden kunna inleda arbete med övriga uppgifter – d.v.s. ledningsansvar, geografiskt områdesansvar och rapportering.

Kommuner i kategori 1 ska delta i länsstyrelsens analysarbete avseende stöd till Försvarsmakten vid höjd beredskap samt bör delta i arbetsgrupper anordnade av MSB och Försvarsmakten.

Den del av ersättningen som baseras på invånarantal ska för respektive år utgå från invånarantalet i respektive kommun den 31 december 2017. Ersättningen betalas ut senast den 30 juni respektive år. Principer för beräkning av

² 2018-2020 med revideringar till och med 2023

Diariern
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

ersättning finns i bilaga 1. Bilaga 1 omfattas av försvarssekretess (15 kap. 2§ offentlighets- och sekretesslagen 2009:400).

Utöver den fördelning som gäller i bilagan för befintlig ersättning om 100 mnkr tillförs kommunerna för 2023 ytterligare 60 mnkr. Fördelningsprinciper för de ytterligare 60 mnkr som baseras på invånarantal ska utgå från invånarantalet 1 november 2022.

Ersättningen beräknas enligt följande:

- Samtliga kommuner får ett grundbelopp om 124 000 kronor.
- Ersättning 2,29 kr per invånare.

1.3 Myndigheternas stöd till kommunerna

Enligt denna överenskommelse ska MSB och andra myndigheter stödja kommunernas arbete med civilt försvar. Stödet ska kopplas direkt till de åtgärder som beskrivs i överenskommelsen. Kommunerna ska involveras och bidra i arbetet med att ta fram stöd. Beredskapsförberedelserna i kommunerna bör sedan genomföras i takt med att stöd i form av bl.a. vägledningar och utbildningar finns på plats.

MSB publicerar information på sin webbplats³ om befintligt stöd.

MSB kommer att verka för att de statliga myndigheternas aktiviteter gentemot kommunerna avseende civilt försvar samordnas och, där det är relevant, är i linje med förutsättningarna i denna överenskommelse.

1.4 Kristidsverksamhet

Uppgifter enligt 3 kap. 3 § LEH avseende kristidsverksamhet finns inte med i denna överenskommelse för perioden⁴. Kristidsverksamheten kommer att lyftas in i arbetet med civilt försvar när förutsättningarna för detta finns på plats.

³ <https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/samlat-stod-till-kommuner/>

⁴ 2018-2020 med revideringar till och med 2023

Diariern
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

2. Prioriterade uppgifter

Nedan följer en beskrivning av de för perioden⁵ prioriterade uppgifterna som kommunerna särskilt ska arbeta med avseende civilt försvar.

2.1 Kompetenshöjning gällande totalförsvaret

Förtroendevalda och tjänstemän i kommunerna behöver ha grundläggande kunskaper om de författningar och arbetssätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig. Det är angeläget att kunskapen om totalförsvaret ökar.

Kommunens uppgift:

- Nyckelpersoner⁶ i kommunens organisation ska genom utbildning ha givits kunskaper om höjd beredskap och totalförsvaret.

Statliga myndigheters stöd:

- Länsstyrelsen bör genomföra regionala utbildningar och konferenser för att höja kompetensen gällande totalförsvaret.
- MSB tillhandahåller generella utbildningar om totalförsvaret. Utbildningarna publiceras på www.msb.se

2.2 Grundläggande förberedelser i frågor av betydelse för totalförsvaret och Sveriges säkerhet

Arbetet med beredskapsförberedelser inom det civila försvaret skapar behov av ett utökat och stärkt arbete med säkerhetsskydd i kommunerna. Regeringen skriver i propositionen 2020/21:30 Totalförsvaret 2021-2025 följande:

”Säkerhetsskyddet är av grundläggande betydelse för vår förmåga att hantera antagonistiska hot och för att minska sårbarheter på alla nivåer i samhället. Regeringen instämmer med Säkerhetspolisen som i sin redovisning av underlag för den fortsatta inriktningen av det civila försvaret påpekat att ett väl fungerande säkerhetsskyddsarbete är grunden för hela totalförsvaret.”

⁵ 2018-2020 med revideringar till och med 2023

⁶ Med nyckelpersoner avses minst kommunstyrelsen och kommunledningen.

Diariern
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

Uppgifter enligt lag:

Kommunen ska vidta nödvändiga förberedelser för att i arbetet med beredskapsförberedelser, enligt 3 kap. 1-5§ LEH på ett säkert sätt kunna hantera frågor som är av vikt för Sveriges säkerhet.

Kommunens uppgifter:

- Kommunen ska ha de förutsättningarna som behövs och som följer av säkerhetsskyddslagen för att kunna arbeta med uppgifterna enligt 3 kap. i LEH.

Statliga myndigheters stöd:

- Länsstyrelsen bör stödja kommunens arbete med säkerhetsskydd.
- Försvarshögskolan genomför med stöd av Säkerhetspolisen utbildningar avseende säkerhetsskydd.
- Försvarshögskolan tillhandahåller en grundläggande interaktiv utbildning i säkerhetsskydd.
- MSB tillhandahåller en grundläggande interaktiv utbildning i hantering av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar.
- MSB tillhandahåller kunskapsstöd om:
 - Riskreducerande åtgärder för lokal avsedd för delgivning av hemliga uppgifter.
 - Hantering av hemliga uppgifter i en fristående dator.

2.3 Krigsorganisation och dess bemanning

Uppgifter enligt lag:

Kommuner ska vid höjd beredskap, enligt 7 § lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap, vidta de särskilda åtgärder i fråga om planering och inriktning av verksamheten, tjänstgöring och ledighet för personal samt användning av tillgängliga resurser som är nödvändiga för att de under de rådande förhållandena ska kunna fullgöra sina uppgifter inom totalförsvaret.

Vid högsta beredskap ska kommuner övergå till krigsorganisation enligt 12 § förordningen (2015:1053) om totalförsvar och höjd beredskap.

Kommunerna ska, enligt 4 § FEH, ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap. Dessa ska innehålla uppgifter om den verksamhet som är avsedd att bedrivas under höjd beredskap. Av planerna ska också framgå krigsorganisationen, den personal som ska tjänstgöra i denna och vad som i

Diariern
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

övrigt behövs för att kommunen ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap. Planeringen ska, enligt 5 § FEH, avse såväl beredskapshöjningar efter hand som omedelbart intagande av högsta beredskap.

Kommunens uppgifter:

- Kommunen ska under 2023 fortsätta arbetet med sin krigsorganisation och dess bemanning.

Statliga myndigheters stöd:

- Länsstyrelsen bör genomföra utbildning i metod kring beredskapsplanläggning och krigsorganisation samt stödja kommunen i planeringen.
- MSB tillhandahåller en vägledning för krigsorganisation och krigsplacering i kommun, inklusive planeringsförutsättningar för den planering för det civila försvaret som kommunerna ska genomföra enligt överenskommelsen.

Förtydligande:

Uppgiften ”Krigsorganisation och krigsplacering” har ersatts med ”krigsorganisation och dess bemanning”. Bakgrunden är att många kommuner som arbetat med krigsorganisation har konstaterat att arbetet med krigsplacering är administrativt resurskrävande och ofta kräver en arbetsinsats som inte motsvaras av den statliga ersättningens storlek. Vidare ger krigsplacering baserad på allmän tjänsteplikt inte någon rättslig verkan mot den enskilde, utan detta ska ses som en planeringsåtgärd. SKR och MSB har också noterat att ett stort fokus lagts på uppgiften krigsplacering, och att fokus i detta skede bör läggas på arbetet med planering av krigsorganisationen. I uppgiften kvarstår alltjämt att påbörja planeringen av krigsorganisationens bemanning och det är viktigt att säkerställa tillgången till nyckelpersonal, men det är upp till kommunen att bedöma om man i detta skede vill krigsplacera sin personal.

Diariernr
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

3. Övriga uppgifter

3.1 Ledningsansvar

Uppgiften gäller för kommuner i kategori 1. För övriga kommuner är uppgiften frivillig.

Uppgifter enligt lag:

Vid höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen enligt, 3 kap. 2 § LEH, för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen ska bedriva.

Kommunens uppgifter:

- Kommunen bör under perioden⁷ ha utbildat och övat kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.
- Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.

Statliga myndigheters stöd:

- Länsstyrelsen bör stödja kommunen bl.a. med övningar och utbildningar för ledning av verksamhet under höjd beredskap.
- Länsstyrelsen ges möjlighet att söka medel från anslag 2:4 Krisberedskap för kommunens förberedelser och deltagande i större övningar där extra ersättning till kommunen är motiverad.
- MSB tillhandahåller *Övningsstöd för kommunstyrelser: höjd beredskap*.

Förtydligande:

Rådgivning och vägledning angående ledningsplatser samt ekonomiskt bidrag för tekniska åtgärder för ledningsplats ingår inte i överenskommelsen, utan hanteras vid behov i en egen process hos MSB.

⁷ 2018-2020 med revideringar till och med 2023

Diarienum
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

3.2 Geografiskt områdesansvar

Uppgiften gäller för kommuner i kategori 1. För övriga kommuner är uppgiften frivillig.

Många kommuner har ett samverkansorgan för krisberedskap, som används för den förberedande delen av det geografiska områdesansvaret avseende fredstida kriser.

Formerna för hur det geografiska områdesansvaret ska tillämpas vid höjd beredskap kommer att utvecklas under de kommande åren.

Uppgifter enligt lag:

Kommuners geografiska områdesansvar, som regleras i 3 kap. 4 § LEH, innebär att kommunstyrelsen under höjd beredskap ska verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten.

Kommunens uppgifter:

- Kommunen bör informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå.

Statliga myndigheters stöd:

- Länsstyrelsen bör stödja kommunen i utvecklingen av geografiskt områdesansvar under höjd beredskap.

3.3 Rapportering

Uppgiften gäller för kommuner i kategori 1. För övriga kommuner är uppgiften frivillig.

Uppgifter enligt lag:

Kommuner ska under höjd beredskap, enligt 3 kap, 5 § LEH hålla den myndighet som regeringen bestämmer (länsstyrelsen) informerad om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen.

Kommunens uppgifter:

- Kommunen bör fortsätta medverka vid införandet av signalskyddssystemet Signe. Systemet kräver administrativa och tekniska åtgärder. Signe omfattar även en årlig förvaltningsavgift.
- Kommunen bör i samverkan med länsstyrelsen fortsätta implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder.

Diarienum
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

Statliga myndigheters stöd:

- Länsstyrelsen tillhandahåller teknisk utrustning och implementeringsstöd för Signe.
- MSB lämnar rådgivning i signalskyddsfrågor. För system Signe ger länsstyrelsen vägledning.
- MSB tillhandahåller webbutbildningen Signalskydd – en introduktion.

Förtydligande:

Kommunen bör medverka vid införandet av Signe, under förutsättning att kommunens kostnader för införande och vidmakthållande ryms inom den statliga ersättningen. Ersättningen får användas för att bekosta den årliga förvaltningsavgiften.

Signalskyddssystemet Signe kan användas i planering och förberedelser, under extraordinära händelser i fredstid samt under höjd beredskap. För att kunna införa och vidmakthålla systemet krävs en egen signalskyddsorganisation eller deltagande i länsstyrelsens signalskyddsorganisation samt godkända lokaler.

Diariern
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

Bilaga 1 – Ersättning

Bilaga 1 omfattas av försvarssekretess (15 kap. 2§ offentlighets- och sekretesslagen 2009:400).

Bilagan har inte reviderats. Versionen för perioden 2018-2020 gäller även för 2023.

Utöver den fördelning som gäller i bilagan för befintlig ersättning om 100 mnkr tillförs kommunerna för 2023 ytterligare 60 mnkr. Fördelningsprinciper för de ytterligare 60 mnkr som baseras på invånarantal ska utgå från invånarantalet 1 november 2022.

Ersättningen beräknas enligt följande:

- Samtliga kommuner får ett grundbelopp om 124 000 kronor.
- Ersättning 2,29 kr per invånare.

Diarienum
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

Bilaga 2 - Uppföljning

Uppföljningen ska ske gentemot de uppgifter som kommunerna har enligt LEH och särskilt de prioriterade uppgifter som anges i denna överenskommelse. För kommuner i kategori 1 ska även genomförandet av övriga uppgifter i denna överenskommelse följas upp.

Uppföljning av kommunens arbete med civilt försvar bör samordnas med uppföljning av *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap*.

Hela ersättningen ska användas till uppgifterna i denna överenskommelse. Ersättningen ska främst användas under 2023, men det är möjligt att spara en större del av ersättningen till kommande år i syfte att genomföra denna överenskommelses uppgifter. Kommunen ska då ha en plan för hur ersättningen ska användas kommande år. I enlighet med de principer som gäller för när ersättningen kan reduceras eller falla bort, kan MSB besluta om en lägre ersättning för en kommun som inte har en plan för hur oförbrukade medel ska användas.

Sparad ersättning från perioden 2018-2023 och som inte har förbrukats vid utgången av 2023 får sparas och användas till och med utgången av 2024. Om ersättning från perioden finns kvar vid utgången av 2024 ska den återbetalas till MSB.

MSB tillhandahåller:

- Direkt avsett för kommunerna: Anvisningar för användning av statlig ersättning för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar
- För kännedom till kommunerna: Vägledning för länsstyrelsens arbete med att följa upp och stödja kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar
- För kännedom till kommunerna: Gemensamma bedömningskriterier för länsstyrelsernas arbete med att följa upp och stödja kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar

Principer för när ersättningen kan reduceras eller falla bort

Länsstyrelsen ska uppmärksamma kommunen på de brister som identifierats i uppföljningsarbetet. Kommunen ska med stöd av länsstyrelsen upprätta en åtgärdsplan för hur bristerna ska hanteras.

Länsstyrelsen kan i enlighet med FEH föreslå för MSB att en del av ersättningen ska reduceras eller falla bort. MSB fattar beslut om reducerad ersättning utifrån länsstyrelsens rapportering. Hur mycket som ska reduceras eller falla bort avgörs från fall till fall. Reduktion av den ersättning som

Diariernr
MSB 2022-15507
SKR 2022/00754

kommunen får för utförandet av uppgifter enligt LEH ska ske i proportion till hur stor del av arbetet som utförts.

Följande principer ligger till grund för beslutet om att en del av ersättningen för uppgifterna ska reduceras eller falla bort:

- om en kommun inte påbörjat arbetet med de prioriterade uppgifterna i denna överenskommelse
- om ersättningen finansierar annan verksamhet än den som är beskriven som ersättningsgill i lagen eller denna överenskommelse
- om en kommun 12 månader efter periodens slut⁸ har oförbrukade medel ska dessa återbetalas

MSB:s beslut om reducerad ersättning kan överklagas i enlighet med 8 kap. 1 § LEH. För formerna för överklagande samt fastställande och beräkning av överklagandetid hänvisas till förvaltningslagen (2017:900).

⁸ 2018-2023

Diariernr

MSB 2022-15507

SKR 2022/00754

1 (3)

Förlängd och justerad överenskommelse för kommunernas krisberedskap 2023

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) företräder staten avseende att teckna överenskommelse med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) om kommunernas arbete med krisberedskap. MSB och SKR avser att förlänga och justera rådande överenskommelse (SKR 18/03101, MSB 2018-09779) om uppgifter i lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och tillhörande förordning (2006:637). Överenskommelsen mellan MSB och SKR förlängs och justeras att gälla till och med 31 december 2023.

Följande justeringar görs i överenskommelsen och är gällande från 1 januari 2023:

Avsnitt 4. Ersättning:

- Justeringar görs avseende ersättning, se bilaga 1.

Avsnitt 6.4 Principer för när ersättningen kan reduceras eller falla bort:

- Gällande principer för när ersättningen kan reduceras eller falla bort ersätts ”Om en kommun 12 månader efter mandatperiodens sista år har oförbrukade medel ska dessa återbetalas till MSB” med ”Om en kommun den 31 december 2024 har oförbrukade medel ska dessa återbetalas till MSB”.

MSB publicerar information på sin webbplats om befintligt stöd:

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/samlat-stod-till-kommuner/>

Stockholm den 17 januari 2023

Stockholm den 27 januari 2023

Charlotte Petri Gornitzka

Palle Lundberg

Generaldirektör MSB

Verkställande direktör SKR

Bilaga 1, 4. Ersättning

Ersättningarna nedan anges i prisläge 2022 (januari 2022).

De fördelningsprinciper som baseras på invånarantal ska utgå från invånarantalet den 1 november 2022. Ersättningen betalas ut av MSB senast den 30 juni respektive år.

Kommunen behöver inte fakturera utan MSB går ut med information till respektive kommun inför utbetalningen.

a) Grundbelopp

Grundbelopp för att hålla en funktion med erforderlig kompetens för samordning av kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet.

Stockholm	3 804 409 kr
Göteborg	2 173 948 kr
Malmö	1 630 461 kr
Övriga kommuner >80 000 invånare	608 705 kr
Resterande kommuner	345 658 kr

b) Verksamhetsersättning

För genomförande av uppgifterna planering, risk- och sårbarhetsanalys, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning, samt rapportering utbetalas 18,75 kr per invånare. Hela denna ersättning får användas för lönekostnader.

c) Ersättning för utomhusvarning

Kommunen får en årlig ersättning som uppgår till 1 245 kr per ljudsändare i respektive kommun för att finansiera kostnader för drift och underhåll, samt för att genomföra kvartalsvisa tester av utrustningen.

d) Rakelsubvention

I syfte att stimulera kommunernas anslutning till det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel, och därmed öka förmågan till samverkan inom kommunen och mellan kommunen och andra aktörer vid en inträffad händelse, avsätts 27 mnkr per år för att subventionera kommunernas abonnemangspriser för Rakel under perioden enligt nedan:

- grundabonnemang i Rakel fastställs till 6 000 kr per år.
- telematikabonnemang för styrning av utomhusvarning (VMA) via Rakel fastställs till 625 kr per år.

Priset avser även kommunala bolag och kommunalförbund som bedriver verksamhet inom de kriterier som anges i förordning (2003:396) om elektronisk kommunikation.

Diariernr

MSB 2018-09779

SKL 18/03101

3 (3)

e) Extra medel för 2023

Utöver fördelningsprinciperna ovan tillförs kommunerna ytterligare medel för år 2023. Dessa medel fördelas enligt följande:

- Samtliga kommuner får ett extra grundbelopp på 31 000 kr.
- Resterande medel fördelas med 0,70 kr per invånare.

Ersättningen får användas i enlighet med *Anvisningar för användning av statlig ersättning för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar*.

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Sveriges
Kommuner
och Landsting

Diariern
MSB 2018-09779
SKL 18/03101

1 (16)

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap

2019-2022

Innehållsförteckning

1. Överenskommelse	3
2. Utgångspunkter	4
3. Villkor för användning av ersättningen	5
4. Ersättning	6
5. Uppgifter och stöd	7
5.1 Generellt stöd	7
5.2 Risk- och sårbarhetsanalys	8
5.3 Planering	9
5.4 Geografiskt områdesansvar	12
5.5 Utbildning och övning	13
5.6 Rapportering	14
6. Riktlinjer för redovisning och uppföljning	15
6.1 Redovisning	15
6.2 Uppföljning	15
6.3 Hantering av sparande från föregående år	15
6.4 Principer för när ersättningen kan reduceras eller falla bort	16

1. Överenskommelse

Denna överenskommelse mellan staten, företrädd av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) reglerar ersättning och uppgifter och därtill kopplat stöd för kommunernas arbete med krisberedskap under perioden 2019-2022.

Kommunerna, länsstyrelserna och MSB ska arbeta tillsammans för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå. En god utveckling av krisberedskapen ska bygga på ett nära samarbete mellan staten, SKL samt kommunerna.

Uppgifterna utgår från:

- lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH)
- förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (FEH)
- kommunallag (2017:725)

Överenskommelsen utgår från 5 kap. LEH där det anges att kommunerna skall få ersättning av staten för kostnader för förberedande uppgifter som de utför enligt 2 kap. LEH. Den statliga ersättningen avser de specifika uppgifter som regleras i LEH och denna överenskommelse. Ersättningen ska utgöra ett komplement till kommunens egen finansiering av arbete med krisberedskap.

Överenskommelsen är en justering av det tidigare avtalet från 2013 mellan MSB och SKL, dnr MSB 2012-5541, SKL 12/6159. Denna justerade överenskommelse ersätter det tidigare avtalet från och med 1 januari 2019.

Denna överenskommelse gäller tillsvidare men kan justeras eller sägas upp, dock tidigast från och med 2023. Justering och uppsägning kan dock ske innan 2023 om det föranleds av ändring eller upphävande av LEH eller FEH. Vid uppsägning eller ändring av överenskommelsen ska detta ske i samordning med eventuella övergångsbestämmelser i lag och förordning. Avsikten är att en ny överenskommelse från och med 2023 ska reglera kommunernas arbete med både krisberedskap och civilt försvar.

Stockholm den 16 oktober 2018

MSB

Dan Eliasson

Stockholm den 16 oktober 2018

SKL

Vesna Jovic

2. Utgångspunkter

Extraordinär händelse

Kommunens åtaganden enligt LEH utgår från begreppet *extraordinär händelse i fredstid* som det är definierat i 1 kap. 4 §:

”Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.”

Krisberedskap omfattar mer än LEH

Kommunens arbete med krisberedskap omfattar mer än arbetet med uppgifterna i LEH. För att fullgöra åtagandena enligt LEH och annan lagstiftning, till exempel socialtjänstlagen och lagen om skydd mot olyckor, förutsätts att kommunen kontinuerligt bedriver ett grundläggande arbete med krisberedskap. Det är upp till kommunen själv att finansiera de ytterligare förberedelser och åtgärder som kommunen bedömer nödvändiga. Ersättningen ska inte användas för till exempel brottsförebyggande arbete eller internt skydd.

Den förmåga som byggs upp för att hantera extraordinära händelser kan även vara användbar vid händelser som inte är att betrakta som extraordinära. Statens ersättning till kommunerna är beräknad utifrån att den ska finansiera verksamhet som är till nytta för mycket omfattande och svåra händelser som allvarligt kan påverka kommunens verksamhet.

Civilt försvar

Den fredstida krisberedskapen utgör även grunden för det civila försvaret, det vill säga beredskapen för höjd beredskap och krig. Arbetet med civilt försvar regleras i *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* som avser perioden 2018-2020. Avsikten är att en ny överenskommelse från och med 2023 ska reglera kommunernas arbete med både krisberedskap och civilt försvar. Det innebär att *Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar* kan komma att förlängas eller revideras för perioden 2021-2022. Kommunen kan samordna arbetet med krisberedskap och civilt försvar, när det bedöms lämpligt.

Samhällsviktig verksamhet

Begreppet *viktiga samhällsfunktioner* har i denna överenskommelse ersatts med *samhällsviktig verksamhet* vars innebörd definieras i MSBFS 2015:5 eller annan författning som trätt i dess ställe.

3. Villkor för användning av ersättningen

Följande villkor gäller för den ersättning som kommunen får för genomförandet av uppgifterna i LEH och denna överenskommelse:

- Finansierade aktiviteter och åtgärder ska kunna härledas till uppgifterna i 2 kap. i LEH som består av risk- och sårbarhetsanalys, planering, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning, samt rapportering.
- Finansierade åtgärder ska avse förberedande och förebyggande arbete. Åtgärder för att hantera en inträffad händelse ska inte finansieras med ersättningen.
- De vidtagna åtgärderna ska öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Huvuddelen¹ av ersättningen kan användas för personalkostnader. Det gäller både grundbeloppet och verksamhetsersättningen. Personalkostnader kan fokuseras till en eller ett fåtal medarbetare (till exempel beredskapssamordnare), men de kan även fördelas till flera medarbetare i olika förvaltningar som arbetar med uppgifterna i överenskommelsen.
- Den statliga ersättningen ska endast användas för att finansiera arbete med krisberedskap. Om den statliga ersättningen används för att betala delar av lönen för en medarbetare som även arbetar med andra frågor, till exempel brottsförebyggande och internt skydd, är det viktigt att ersättningen endast används för att bekosta den del av tjänsten som avser krisberedskap.
- Ersättningen ska inte användas för större investeringar. Ett exempel på större investeringar är kommunala ledningsplatser. För ledningsplatser finns särskild medfinansiering att söka.
- Ersättningen ska inte användas för finansiering av Rakelabonnemang, då det genom överenskommelsen finns en subvention av abonnemangspriset.
- MSB och SKL ska i samverkan utforma mer detaljerade anvisningar om hur ersättningen får användas.

¹ Undantaget är den del av VMA-ersättningen som ska användas för att betala telematikabonnemang.

4. Ersättning

Ersättningen räknas upp årligen med konsumentprisindex (KPI).
Ersättningarna nedan anges i prisläge 2018 (januari 2018).

De fördelningsprinciper som baseras på invånarantal ska utgå från invånarantalet den 1 november året före utbetalningsåret. Ersättningen betalas ut av MSB senast den 30 juni respektive år efter fakturering från kommunen.

a) Grundbelopp

Grundbelopp för att hålla en funktion med erforderlig kompetens för samordning av kommunens uppgifter i krisberedskapssystemet.

Stockholm	3 500 000 kr
Göteborg	2 000 000 kr
Malmö	1 500 000 kr
Övriga kommuner >80 000 innevånare	560 000 kr
Resterande kommuner	318 000 kr

b) Verksamhetsersättning

För genomförande av uppgifterna planering, risk- och sårbarhetsanalys, geografiskt områdesansvar, utbildning och övning, samt rapportering utbetalas 17,25 kr per invånare. Hela denna ersättning får användas för lönekostnader.

c) Ersättning för utomhusvarning

Kommunen får en årlig ersättning som uppgår till 1 145 kr per ljudsändare i respektive kommun för att finansiera kostnader för drift och underhåll, samt för att genomföra kvartalsvisa tester av utrustningen.

d) Rakelsubvention

I syfte att stimulera kommunernas anslutning till det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel, och därmed öka förmågan till samverkan inom kommunen och mellan kommunen och andra aktörer vid en inträffad händelse, avsätts 27 mnkr per år för att subventionera kommunernas abonnemangspriser för Rakel under perioden enligt nedan:

- grundabonnemang i Rakel fastställs till 6 000 kr per år.
- telematikabonnemang för styrning av utomhusvarning (VMA) via Rakel fastställs till 625 kr per år.

Priset avser även kommunala bolag och kommunalförbund som bedriver verksamhet inom de kriterier som anges i förordning (2003:396) om elektronisk kommunikation.

5. Uppgifter och stöd

Här preciseras kommunernas uppgifter samt statens stöd till kommunerna. Uppgifterna som beskrivs i 2. kap i LEH delas in i följande verksamheter:

- risk- och sårbarhetsanalys
- planering
- geografiskt områdesansvar
- utbildning och övning
- rapportering

5.1 Generellt stöd

Det ligger i såväl kommunernas som statens intresse att den kommunala krisberedskapen utvecklas på ett bra sätt. En viktig förutsättning är att staten ger stöd till kommunernas arbete med krisberedskap. Utgångspunkten för stödet är att det ska ges av den nivå och aktör som är bäst lämpad för uppgiften och som kan göra det på det mest kostnadseffektiva sättet.

Nedan anges det generella stödet från MSB och länsstyrelserna till kommunerna.

MSB ska

- leda ett nationellt forum i syfte att utveckla den kommunala beredskapen. I detta forum kommer fokus vara att diskutera vilka åtgärder som bör vidtas för att utveckla kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- verka för samordning av stödet från centrala myndigheter och länsstyrelser, bland annat avseende metodutveckling.
- beakta det kommunala perspektivet vid initiering av forskning och studier inom krisberedskap.
- verka för att goda exempel i arbetet med krisberedskap sprids till kommunerna, till exempel från utvecklingsprojekt som finansierats av MSB.
- etablera en löpande analysprocess för den information som staten hämtar in från kommunerna avseende krisberedskap, som även inkluderar återkoppling av relevant information till kommunerna. MSB ska även utreda en självskattningsmodell för kommunernas krisberedskap.
- i samarbete med SKL och berörda myndigheter ta fram en handbok i kommunal krisberedskap som spänner över hela kommunens verksamhet.
- samla egna och andra myndigheters och aktörers stöd på en webbplats.
- utöva sitt särskilda ansvar för att stödja utvecklingen av den kommunala räddningstjänstens krisberedskap.

Länsstyrelsen

I förordningen (2017:870) om länsstyrelsernas krisberedskap och uppgifter vid höjd beredskap framgår att länsstyrelsen ska vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område, samt före, under och efter en kris verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas. De ska särskilt stödja de aktörer som är ansvariga för krisberedskapen i länet när det gäller planering, risk- och sårbarhetsanalys, utbildning och övning, samt följa upp kommunernas tillämpning av LEH.

Länsstyrelserna bör samordna sin metodutveckling avseende stöd till kommunal krisberedskap, till exempel av metoder för skydd av samhällsviktig verksamhet och samverkan och ledning.

5.2 Risk- och sårbarhetsanalys

Lagtext

- Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys (2 kap. 1 § LEH).

Kommunens uppgifter

- Kommunen ska bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.
- Kommunen ska använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.
- Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

Förtydligande

- Kommunens arbete med risk- och sårbarhetsanalys kan, om kommunen finner det lämpligt, samordnas och integreras med det riskanalysarbete som sker i enlighet med annan lagstiftning, till exempel säkerhetsskyddslagen och lagen om skydd mot olyckor.

Statliga myndigheters stöd

MSB ska

- ta fram en samlad verktygslåda med stöd för arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.
- med utgångspunkt i nationella riskanalyser utveckla stödmaterial så att information om de risker som MSB har analyserat kan användas i kommunernas arbete med risk- och sårbarhetsanalys.
- ta fram vägledning för utvärdering av kommunens hantering av inträffade händelser.

Länsstyrelsen bör

- stödja kommunerna i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys. Det inbegriper såväl hur analyserna genomförs som hur resultatet tas om hand i planering av åtgärder för att uppnå bästa effekt.
- samråda med kommunerna om vad som ska betraktas som regionala respektive lokala risker. Länsstyrelsen bör vid behov involvera kommunerna i processen med att analysera och åtgärda de regionala riskerna.

5.3 Planering

Lagtext

- Kommunen ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser (2 kap. 1 § LEH).
- Fullmäktige ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer (6 kap. 44 § kommunallag).
- Kommunstyrelsen ska i en instruktion fastställa hur kommundirektören ska leda förvaltningen under kommunstyrelsen. Instruktionen ska också fastställa kommundirektörens övriga uppgifter (7 kap. 2 § kommunallag).

Kommunens uppgifter

- Kommunen ska ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden och innehålla:
 - övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund.
 - kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys.
 - kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar.
 - vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

- Kommunen ska ta fram ett reglemente för krisledningsnämnden.
- Kommunstyrelsen bör i instruktionen för kommundirektören ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.
- Kommunen ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska innehålla:
 - hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser.
 - hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning.
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser.
- Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan.

Förtydliganden

- Styrdokumentet:
 - ska beslutas av kommunfullmäktige.
 - kan samordnas med kommunens närliggande styrdokument för till exempel skydd mot olyckor, internt skydd, brottsförebyggande, samt informations- och cybersäkerhet.
 - får utformas och benämnas av kommunen så att det passar in i kommunens struktur för styrdokument.
- Reglementet för krisledningsnämnden ska beslutas av kommunfullmäktige.
- Planen för hantering av extraordinära händelser ska beslutas av lägst kommundirektören.
- Utbildnings- och övningsplanen ska beslutas av lägst kommundirektören.
- Styrdokumentet, reglementet för krisledningsnämnden, planen för hantering av extraordinära händelser, samt utbildnings- och övningsplanen ska vara beslutade senast 31 december under den nya mandatperiodens första år.
- Kommunstyrelsen bör i instruktionen för kommundirektören ta ställning till vilken roll som kommundirektören ska ha avseende kommunens arbete med krisberedskap. Rollen kan både avse det förberedande arbetet och kommunens organisation för krisledning. Kommundirektören behöver inte nödvändigtvis ha en specifik roll i krisberedskapen.

- Exempel på planering som kommunen bör ta fram eller uppdatera under mandatperioden kan gälla:
 - planering för personella och materiella resurser som kommunen behöver för att hantera extraordinära händelser (till exempel resursinventering, identifiering av möjliga förstärkningsresurser, samt planering för att ta emot förstärkningsresurser).
 - planering för specifika funktioner (till exempel krisstöd).
 - planering för specifika händelser (till exempel värmebölja, skogsbrand eller oljeutsläpp).
 - kontinuitetsplaner för kommunens samhällsviktiga verksamheter.

Statliga myndigheters stöd

MSB ska

- i samarbete med SKL ta fram metodstöd om:
 - styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap.
 - utbildnings- och övningsplan.
- ta fram metodstöd om:
 - behovsanalys för förstärkningsresurser.
 - mottagande av förstärkningsresurser.
- uppdatera och utveckla stödet för kontinuitetshantering.

Länsstyrelsen bör

- stödja kommunerna med planeringen för att kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet vid allvarliga störningar (identifiering, analys och skydd).
- stödja kommunerna i att ta fram en flerårig utbildnings- och övningsplan.
- tillsammans med kommunerna se över behovet av frivilligresurser inom länet.

5.4 Geografiskt områdesansvar

Lagtext

- Kommuner ska inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att (2 kap. 7 § LEH):
 1. olika aktörer inom kommunens geografiska område samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,
 2. de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas och
 3. information till allmänheten under sådana förhållanden samordnas.

Kommunens uppgifter

- Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.
- Kommunen ska under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.
- Kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.
- Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.
- Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.
- Berörda kommuner ska säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.

Förtydliganden

- En inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) består av företrädare för offentliga och privata aktörer samt frivilliga resurser som möts för att åstadkomma gemensam inriktning och samordning vid samhällsstörningar. Kommunen ansvarar för att erbjuda en mötesplats och att driva arbetet kopplat till ISF framåt. Här ingår till exempel att sammankalla, leda och dokumentera möten, samt följa upp överenskomna åtgärder.
- Kommunen kan samverka med andra kommuner om att stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion.

Statliga myndigheters stöd

MSB ska

- ta fram en samverkansmatris som beskriver vilka förutsättningar de viktigaste aktörerna inom krisberedskapen har för att samverka med kommuner i det förberedande och hanterande arbetet.
- ta fram en vägledning för inriktnings- och samordningsfunktion på lokal nivå.
- ta fram en praktisk vägledning för kommunens information till allmänheten vid extraordinär händelse.
- ta fram en vägledning för att skapa samlad lägesbild.

Länsstyrelsen bör

- stödja kommunerna i utvecklingen av det geografiska områdesansvaret på lokal nivå. Länsstyrelsen bör även bidra till en tydligare ansvarsfördelning och tolkning av de geografiska områdesansvaren på lokal och regional nivå.
- stödja kommunerna i implementering av *Gemensamma grunder för samverkan och ledning*.

5.5 Utbildning och övning

Lagtext

- Kommunen ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid (2 kap. 8 § LEH).

Kommunens uppgifter

- Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även kommunens beredskapsfunktioner inom till exempel kommunalteknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade.
- Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledning ska övas minst en gång per mandatperiod.
- Kommunen ska, i den utsträckning tillfälle ges, delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.

Förtydliganden

- Övningsverksamheten ska beakta de brister som identifierats i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.
- Varje övning ska utvärderas avseende såväl styrkor som svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer.

Statliga myndigheters stöd

MSB ska

- stödja andra centrala myndigheters framtagning av sektorsvisa övningar för regional och lokal nivå enligt konceptet *Öva enkelt*.
- i samråd med kommunala företrädare och länsstyrelser se över sitt utbildningsutbud gentemot kommunal krisberedskap. Utbildningsutbudet ska presenteras på ett samlat sätt.
- stödja kommunernas egen utbildningsverksamhet genom att ta fram utbildningsmaterial inom prioriterade områden.

Länsstyrelsen bör

- stödja kommunernas utbildnings- och övningsverksamhet, exempelvis genom att bedriva nätverk för utbildnings- och övningsansvariga.
- ta fram länets fleråriga övningsplan i samråd med länets kommuner.
- samla nya krisledningsnämnder och kommunstyrelser för att informera om deras ansvar vid extraordinära händelser, respektive vid höjd beredskap.

5.6 Rapportering

Lagtext

- Kommunen ska hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget (2 kap. 9 § LEH).
- Kommunen ska vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder (2 kap. 9 § LEH).

Kommunens uppgifter

- Kommunen ska ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar (till exempel WIS och Rakel).
- Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.

Statliga myndigheters stöd

Länsstyrelsen bör

- ta fram metodstöd för kommunernas rapportering till länsstyrelsen.

6. Riktlinjer för redovisning och uppföljning

6.1 Redovisning

Ersättningen under perioden delas upp och utbetalas årsvis till kommunen. Ersättningen ska användas till uppgifterna i LEH och denna överenskommelse.

Kommunen ska årligen redovisa för länsstyrelsen hur ersättningen har använts under föregående år. Redovisningen omfattar både ekonomisk och verksamhetsrelaterad dokumentation av genomförda aktiviteter. I kommunens redovisning matchas intäkten under perioden med kostnader som uppstått som en följd av överenskommelsen.

MSB och SKL ska i samverkan utforma mer detaljerade anvisningar om hur ersättningen får användas och hur redovisningen ska ske.

6.2 Uppföljning

MSB

Enligt FEH har MSB ansvar för att bestämma och betala ut ersättning till kommunerna inom ramen för vad regeringen årligen beslutar, samt på förslag från länsstyrelsen besluta att ersättningen ska reduceras eller falla bort.

MSB ska verka för att länsstyrelsernas uppföljning gentemot kommunerna samordnas. MSB kommer i samarbete med länsstyrelserna och SKL ta fram en metod för uppföljning av överenskommelsen. Vidare kommer MSB att följa upp länsstyrelsernas stöd och uppföljning gentemot kommunerna.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen ska följa upp tillämpningen av LEH och denna överenskommelse. Länsstyrelsen kan enligt FEH föreslå för MSB att en del av ersättningen ska reduceras eller falla bort för en kommun som inte fullgjort sina uppgifter.

6.3 Hantering av sparande från föregående år

Hela ersättningen ska användas till uppgifterna i LEH och denna överenskommelse. Att spara en del av ersättningen till kommande år i syfte att genomföra åtgärder inom ramen för denna överenskommelse är möjligt, så länge det finns en plan för hur de medel som sparas ska användas. Om hela ersättningen inte har använts under året ska kommunen i den årliga uppföljningen motivera varför, samt redogöra för hur kommunen planerar att använda oförbrukade medel kommande år.

6.4 Principer för när ersättningen kan reduceras eller falla bort

Länsstyrelsen ska uppmärksamma kommunen på de brister som identifierats i uppföljningsarbetet. Kommunen ska med stöd av länsstyrelsen upprätta en åtgärdsplan för hur bristerna ska hanteras.

Länsstyrelsen kan i enlighet med FEH föreslå för MSB att en del av ersättningen ska reduceras eller falla bort. MSB fattar beslut om reducerad ersättning utifrån länsstyrelsens rapportering. Hur mycket som ska reduceras eller falla bort avgörs från fall till fall. Reduktionen av kommunens ersättning ska stå i proportion till hur stor del av arbetet som utförts.

Följande principer ligger till grund för beslutet om att en del av ersättningen ska reduceras eller falla bort:

- om en kommun inte fullgör sina uppgifter kan en del av ersättningen reduceras eller falla bort,
- om ersättningen finansierar annan verksamhet än den som är beskriven som ersättningsgill i LEH eller denna överenskommelse kan en del av ersättningen reduceras samt
- om kommunens
 - sammanlagda sparande av ersättningen överstiger 10 procent av den årliga ersättningen
 - och utgör mer än 200 000 kr
 - och kommunen inte har en plan för hur sparandet ska användas under kommande år, så kan delar av ersättningen reduceras.

MSB:s beslut om reducerad ersättning kan överklagas i enlighet med 8 kap. 1 § LEH. Formerna för överklagande samt fastställande och beräkning av överklagandetid hänvisas till förvaltningslagen (2017:900).

Om en kommun 12 månader efter mandatperiodens sista år har oförbrukade medel ska dessa återbetalas till MSB.

Kommunledningskontoret

Mia Wallner

Kommunledningskontoret

Mia.Wallner@upplands-bro.se

Datum

2023-08-23

Vår beteckning

KS 23/0475

Er beteckning

Trygghets- och säkerhetsutskottet

Utökad verksamhet inom brottsförebyggande arbete för föreningen Kvinnor för integration

Förslag till beslut

Trygghets- och säkerhetsutskottet uppdrar kommundirektör att undersöka möjligheten till ett samarbete med föreningen Kvinnor för integration som ett led i att utveckla det brottsförebyggande arbetet i kommunen.

Sammanfattning

Det brottsförebyggande arbetet bygger på samverkan med myndigheter, närings- och föreningsliv, det är därför viktigt att kommunen samarbetar med flertalet parter för att stärka och öka tryggheten i kommunen.

Kommundirektören får i uppdrag att se över ett eventuellt samarbete med föreningen Kvinnor för integration.

Beslutsunderlag

- Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse den 23 augusti 2023

Ärendet

Föreningen Kvinnor för integration har fört dialog med Upplands-Bro kommun om ett samarbete för att stärka kvinnors roll i samhället kopplat till brottsförebyggande frågor och åtgärder.

I vilken omfattning, projektform och finansiering behöver ytterligare utredas. Samverkan med myndigheter, närings- och föreningsliv är oerhört viktigt för att det brottsförebyggande arbetet ska vara framgångsrikt och ge de effekter som behövs för att trygga upp samhället.

Kommundirektören får därför i uppdrag att se över ovanstående frågeställningar.

Barnperspektiv

Ett samarbete mellan Upplands-Bro kommun och föreningen Kvinnor för integration skulle vara direkt gynnsamt för de kvinnor som involveras i arbetet, och indirekt barn och unga i dess närhet. Samarbetet skulle också stärka kvinnors roll och självkänsla i samhället och bidra till ett tryggare samhälle för alla genom brottsförebyggande arbete.

**UPPLANDS-BRO
KOMMUN**

Kommunledningskontoret

Datum
2023-08-22

Vår beteckning
KS 23/0475

2 (2)

Ida Texell

Kommundirektör

Beslut sänds till

- Uppdragsuppföljning